

Rainforest Alliance

SmartWood Program

Dokumendi tüüp:	RA Standard
Ulatus:	Eesti
Dokumendi staatus:	Kinnitatud
Käesoleva versiooni kuupäev:	1.september 2010
Versiooni number:	09-10
Konsultatsiooni periood:	OPEN
Kinnitaja:	RA SW
Kontaktisik:	<u>Roman Poljatšenko</u>
Kontakt e-mail:	rp@nepcon.net

Pealkiri:	Rainforest Alliance/SmartWood metsamajandamise standard Eestis	ajutine
SW dokumendi kood:	FM-32 - Estonia	

© 2007 Avaldanud Rainforest Alliance. Ühtegi antud töö osa, mis on kaetud väljaandja autoriõigusega, ei ole lubatud ilma väljaandja kirjaliku loata paljundada või kopeerida mitte ühelgi viisil (graafiliselt, elektrooniliselt ega mehaaniliselt, sealhulgas fotokopeerimine, salvestamine, masinkirjas trükkimine või andmebaasidesse lisamine).

Sisukord

Sissejuhatus	1
Taust.....	2
Piirkondlike standardite areng	3
SmartWood'i standardite struktuur.....	4
Väikeste ja suurte metsamajandamisetevõtete indikaatorid.....	4
Avalik panus ja kommentaarid SmartWood'i standardite ja sertifitseerimise protsessi kohta	4
Rainforest Alliance/SmartWood'i ajutine metsamajandamise standard Eestis	6
Lisa 1: Seonduvate Eestis kehtivate riiklike ja kohalike seaduste ja määruste loetelu	37
Lisa 2: Eesti poolt ratifitseeritud või sõlmitud keskkonnaalaste konventsioonide, lepingute ja ILO konventsioonide nimekiri	39
Lisa 3: Ohustatud ja kaitsealused liigid Eestis.....	44
Lisa 4: Mõistete sõnastik	45
Lisa 5: SmartWood'i sertifitseerimisprotsessi kokkuvõte	49

Sissejuhatus

Rainforest Alliance'i SmartWood'i programmi eesmärk on tunnustada häid metsamajandajaid metsamajandamise praktikate usaldusväärse sõltumatu sertifitseerimise läbi. Rainforest Alliance'i SmartWood'i programm (edaspidi nimetatud SmartWood) on Forest Stewardship Council'i (FSC) akrediteeritud sertifitseerimisorgan. Nende standardite eesmärgiks on pakkuda metsamajandajatele, maaomanikele, puidutöötlejatele, teadlastele, keskkonnakaitsjatele ja avalikkusele informatsiooni FSC sertifitseerimissüsteemi sertifitseerimise otsuse tegemisel SmartWood'i poolt hinnatavate metsamajandamistegevuste aspektide kohta. Need standardid on välja töötatud Eesti jaoks vastavalt Rainforest Alliance/SmartWood'i üldistele standarditele, mis on heaks kiidetud FSC poolt (Accreditaion Services International kaudu). Käesoleva standardi

rakenduspiirkonnaks on Eesti (kõik metsatüübid ja geograafilised piirkonnad). Käesolev ajutine standard on spetsiaalselt kohandatud Eestis rakendamiseks ning seda versiooni ajakohastatakse vastavalt huvirühmade ettepanekutele ja välitingimustes katsetamisele. Käesoleva dokumendi printsiibid, kriteeriumid ja indikaatorid on rakendatavad kõigi metsamajandamistegevuste, mille peamine (kuid mitte ainus) eesmärk on puidu tootmine, hindamisel.

Taust

Metsi võib majandada mitmetel erinevatel eesmärkidel. Majandamine võib toimuda nii looduslikes metsades kui ka istandustes, nii puiduliste kui ka mittepuiduliste toodete saamiseks, hõlmata mehhaniseeritud või käsitsi koristust, olla juhitud suurte tööstusettevõtete või kohaliku kogukonna või maaomanike ühistu poolt. Mitmed kombinatsioonid on võimalikud. Kriitiliseks küsimuseks on olnud, kuidas hinnata ökoloogiliste, sotsiaalmajanduslike ja metsakasvatustlike mõjude laiaulatuslikkust selgel ja järjepideval viisil teadusliku uurimistöö ja praktiliste kogemuste kombinatsiooni alusel.

1991. aastal andis SmartWood välja esimese globaalsete standardite kogumiku metsamajandamise sertifitseerimiseks „Üldised juhendid looduslike metsade majandamise hindamiseks“ (“Generic Guidelines for Assessing Natural Forest Management”), mis olid kohaldatavad metsa ettevõtetele metsa või tegevuslikul tasemel. 1991.a avaldas SmartWood esimese piirkonna-spetsiifilise juhendi looduslike metsade majandamiseks Indoneesias. 1993.a avaldas SmartWood „Üldised juhendid metsaistanduste hindamiseks“ („Generic Guidelines for Assessing Forest Plantations“) mustandversiooni ja ümbertöötatud juhendid looduslike metsade majandamiseks. Algset FSC printsiipide ja kriteeriumide (FSC Principles and Criteria) töögruppi juhatas aastatel 1991-1993 ka SmartWood'i direktor. 1998.a, peale seitset standardi rakendamise ja töö käigus õppimise aastat, viis SmartWood läbi oma metsamajandamise hindamise standardite põhjaliku redigeerimise nii looduslike metsade kui ka istanduste osas. Peale seda on toimunud standardi ülevaatused 2000. ja 2004.aastal. Alates 1993.a on kõik meie standardite kogumikud läbi vaadanud FSC, rahvusvaheline organisatsioon, kes on SmartWood'i akrediteerinud metsamajandamise ja tarneahela sertifitseerijana.

Need SmartWood'i standardid on välja töötatud koostöös nii meie enda töötajate ja SmartWood programmi esindajatega maailmas kui ka teiste professionaalsete metsnike, ökoloogide, sotsiaalteadlaste ja metsas tegutsejatega. SmartWood'i esindajatel on põhjalikud välikogemused piirkonna-spetsiifiliste metsa sertifitseerimisstandardite väljatöötamises, mõned neist ulatuvad aastasse 1989 (Indoneesia, California). Need standardid on välja töötatud selleks, et olla kooskõlas nii FSC nõuete kui ka teiste World Conservation Union'i (IUCN) ja International Tropical Timber Organization'i (ITTO) poolt väljastatud metsamajandamise ja bioloogilise loodushoiu juhenditega. Me oleme samuti toetunud oma SmartWood'i võrgustiku partnerite (Imaflora Brasiilias, NEPCon Taanis, Skandinaavias, Venemaal ja Ida-Euroopas), Center for International Forestry Research (CIFOR), International Labor Organization (ILO), paljude teadlaste, metsatööstuste, valitsusväliste organisatsioonide (VVO) ja FSC regionaalsete standardite töögruppide tööle. Me soovime tänada neid ja teisi rahvusvahelisi, rahvuslikke ja kohalikke organisatsioone, ja mitmeid metsandus ettevõtteid (sertifitseeritud ja sertifitseerimata), metsnike, puuraidureid ja kohalikke huvirühmi, kes on arvustanud ja teinud parendusettepanekuid SmartWood'i standardite eelmistele versioonidele, nende suure panuse eest.

Piirkondlike standardite areng

FSC töögrupid kogu maailmas arendavad riigi- või piirkonna-spetsiifilisi metsa sertifitseerimise standardeid. SmartWood toetab, julgustab ja osaleb sellistes protsessides kus iganes võimalik. Meie kogemus on, et piirkondliku standardi sisse seadmine on eluliselt tähtis. Piirkondliku standardi sisseseadmine on suurepärase viisi kaasata avalikkus tähtsasse, laiaulatuslikku metsade ja inimkogukondade tuleviku arutellu. Teisisõnu ei peaks piirkondlike standardite sisseseadmine olema lihtsalt tehniline standardi sisseseadmise protsess, vaid ka selgitustöö säästva metsamajanduse teemal.

FSC protsessi osana on piirkondlikud standardid välja töötatud piirkondlike töögruppide poolt, väli-testitud, ülevaadatud ja kinnitatud piirkondliku töögrupi poolt ning seejärel edastatud kinnitamiseks FSC rahvusvahelisse peakorterisse. Viimane kinnitatud versioon on "FSC akrediteeritud standard". Akrediteeritud piirkondlikku standardit peavad kõik FSC-kinnitatud sertifitseerijad (nagu SmartWood) kasutama selles riigis/piirkonnas FSC sertifitseerimisel alusena. Sertifitseerijad võivad olla ka piirkondlikust standardist karmimad, kuid nad ei tohi olla sellest leebemad.

Kõikides riikides ja piirkondades, mis ei ole kaetud FSC akrediteeritud metsa standardiga, töötab SmartWood välja kohalikele oludele kohandatud või ajutise standardi metsamajandamistegevuste hindamiseks määratud piirkonnas. Kohandatud standardi välja töötamisel lähtutakse SW üldisest standardist ning muudetakse sertifitseerimise indikaatoreid võttes arvesse kohalike olusid (nt seadusandlikud nõuded, keskkonna-, sotsiaal- ja majanduslikud perspektiivid). Mustand tõlgitakse hinnatava metsamajandus ettevõtte asukoha riigi ametlikku keelde ja esitatakse konsulteerimiseks vähemalt 30 päeva enne hindamise välitööde algust. Peamistele huvirühmadele levitatakse seda interneti (e-mail ja SW veebilehel esitamine), posti ja personaalsete kohtumiste teel.

Ettevõtetal, mis on sertifitseeritud vastavalt eelmistele FSC või SmartWood'i standarditele, on vähemalt aasta aega, et vastata uuele kinnitatud FSC piirkondlikule standardile.

Ajutise standardi indikaatorite välja töötamisel on SmartWood inspiratsiooni ja alusena kasutanud ka teisi allikaid. Käesoleva ajutise standardi väljatöötamisel on teiste seas läbivaadatud ja arvesse võetud järgmised dokumendid:

- FSC-STD-01-001 (version 4-0) FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship
- FSC-STD-20-003 (version 2-1) Local adaptation of certification body generic Forest Stewardship Standards.
- FSC-STD-20-002 (version 2-1) Structure and Content of Forest Stewardship Standards
- FSC-POL-30-401 FSC certification and ILO conventions
- FSC-STD-01-003 SLIMF Eligibility Criteria
- RA/SmartWood Generic Standards for Assessing Forest Management", Rainforest Alliance, January 2008
- SmartWood Generic Guidelines for Assessing the Management of Non-Timber Forest Products, Rainforest Alliance, January 2000.
- SmartWood Non-Timber Forest Products Certification Standards Addendum, Rainforest Alliance, November 2002.

SmartWood'i standardite struktuur

SmartWood'i üldised standardid põhinevad otseselt FSC printsiipidel ja kriteeriumidel (FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship, FSC-STD-01-001) ning hõlmavad spetsiifilisi üldisi indikaatoreid iga kriteeriumi jaoks, et luua globaalne SmartWood'i standard. Need indikaatorid on aluseks piirkonna spetsiifiliste SmartWood'i ajutiste standardite, mida hindajad saavad kasutada kandidaadi metsamajandamise praktikate ja mõjude hindamiseks, arendamiseks.

Standardid jagunevad järgnevatel kümneks printsiibiks:

- 1.0 Kooskõla seaduste ja FSC printsiipidega
- 2.0 Maa omandi- ja kasutusõigus ning vastutus
- 3.0 Põlisrahvaste õigused
- 4.0 Ühiskondlikud suhted ja töötajate õigused
- 5.0 Metsast saadavad hüved
- 6.0 Keskkonnamõjud
- 7.0 Metsamajandamiskava
- 8.0 Seire ja hindamine
- 9.0 Kõrge kaitseväärtusega metsade säilitamine
- 10.0 Istandused

Standardis on kõik FSC printsiibid ja nendega seotud kriteeriumid esitatud koos SmartWood'i indikaatoritega. Kõigi printsiipide kõiki kriteeriumeid peab hindama igal hindamisel; v.a juhul, kui SmartWood'i audiitorid peavad teatud printsiipe mitte rakenduvateks (nt printsiip 10 ei ole rakenduv, kui istandusi ei ole).

Väikeste ja suurte metsamajandamisettevõtete indikaatorid

Vastavalt FSC poliitika nõudele on SmartWood välja töötanud teatud kriteeriumide¹ jaoks indikaatorid, mis on spetsiifilised teatud suurusega ettevõtetele. Selged suurte ja väikeste metsamajandamisettevõtete kvantitatiivsed määratlused on esitatud piirkondlikes SmartWood'i ajutistes standardites. Kui vastavaid SmartWood'i piirkondlikke piire ei ole paika pandud, arvestatakse suurteks metsamajandamisettevõteteks ettevõtteid, mis on suuremad kui 50 000ha. Väikese metsamajandamisettevõtte määratlus on paika pandud FSC piirkondlikus väikeste ja madala majandamisintensiivsusega metsade (SLIMF) piiride kogumikus, mille on koostanud kas globaalselt FSC (100 ha) või FSC rahvuslik algatus.

Avalik panus ja kommentaarid SmartWood'i standardite ja sertifitseerimise protsessi kohta

Sertifitseerimise protsessil on nii avalikke kui ka konfidentsiaalseid aspekte. Sertifitseerimise hindamised ei ole avalikud dokumendid, v.a seadusandlike juhtudel (nt mõned avalikud metsad) või juhul, millal sertifitseeritud ettevõtte on kinnitanud avaliku levitamise. Igal juhul on iga sertifitseeritud metsamajandamisettevõtte puhul avalikud kolm dokumenti:

1. Avalik huvirühmadega konsulteerimise dokument, mis avalikustab iga sertifitseerimise hindamise vähemalt 30 päeva enne välitööde algust;
2. Kasutatud sertifitseerimisstandard;
3. Avalik sertifitseerimise kokkuvõtte, mis koostatakse koos iga metsa sertifitseerimise tulemustega.

---

¹ Kriteeriumid 6.1, 6.2, 6.4, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 9.1, 10.5 ja 10.8.

Avalik huvirühmadega konsulteerimise dokument teavitab avalikkust hindamisest vähemalt 30 päeva ette. Seda dokumenti levitatakse avalikult ka enne hindamist või hindamise ajal. Tavaliselt levitatakse seda dokumenti faksi, posti, e-posti teel või antakse „käest-kätte“. Igal hindamisel kasutatav SmartWood'i standard on avalikult kättesaadav enne hindamist ja hindamise ajal ning on iga metsa sertifitseerimise tõendusdokumentatsiooni avalik osa. Sertifitseerimise avalik kokkuvõte koostatakse sertifitseerimise protsessi viimase osana ja on avalikult kättesaadav alles siis kui ettevõtte on sertifitseeritus on kinnitatud. Eelpool nimetatud dokumentidest koopiade saamiseks palun külastage meie kodulehte www.smartwood.org või kontakteeruge SmartWood'iga [SmartWood'i ametlik esindaja Eestis on NEPCon; aadress: Filosoofi 31, Tartu; tel: +372 7 380 723; faks: +3372 7 380 724; e-post: estonia@nepcon.net]

Me julgustame teid andma tagasisidet, kas positiivset või negatiivset, meie sertifitseeritud ettevõtete või sertifikaadi taotlejate, sertifitseerimisstandardite ja sertifitseerimise protseduuride kohta.

Sisu

A Ulatus

Käesolev standard on aluseks metsamajandamisettevõtete FSC metsamajandamise sertifitseerimiseks Eestis.

B Standardi jõustumise kuupäev

Käesolev standard jõustub 1.septembrist 2010.

C Viited

- FSC-STD-01-001 v. 4.0 FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship
- FSC-STD-01-002 (draft 1-0) FSC Glossary of Terms

D Mõisted ja definitsioonid

Sõnaseletuste loend on esitatud Lisas A.

Lühendid:

MMO: metsamajandamise organisatsioon

FSC: Forest Stewardship Council

HCVF: kõrge kaitseväärtusega metsad

RA: Rainforest Alliance

SLIMF: väikesed ja madala majandamisintensiivsusega metsad

SW: SmartWood

Rainforest Alliance/SmartWood'i ajutine metsamajandamise standard Eestis

Standardi rakendusala

Käesolev standard on rakendatav kõigis Eesti territooriumil asuvates metsades ja metsatüüpides.

Mõned indikaatorid kehtivad vaid väikese pindalaga ja/või madala majandamisaktiivsusega metsamajandajate puhul (SLIMF metsamajandajad), keskmise suurusega või suurte metsamajandajate puhul. Sellisel juhul on see indikaatoris ära märgitud. Käesoleva standardi mõistes jagunevad metsamajandajad (MMO) järgmiselt:

SLIMF MMO-d: a) MMO-d, kes majandavad väiksema kui 500 ha suurust metsamaad
                                  b) MMO-d, kes raiuvad aastas vähem kui 20% iga-aastasest metsa keskmisest juurdekasvust ning kelle aastane koguraiemaht jääb ühtlasi alla 5000 tm

keskmised MMO-d: MMO-d kes majandavad metsamaad suurusega 500 ha kuni 10 000 ha

suured MMO-d: MMO-d kes majandavad metsamaad suurusega üle 10 000 ha

Standardi alus

Käesolev standard on koostatud NEPCon'i ja Rainforest Alliance'i SmartWood'i programmi (edaspidi SW) poolt. SW on FSC poolt akrediteeritud Rainforest Alliance'i metsasertifitseerimise

programm ning NEPCon on Rainforest Alliance'i partner, kes esindab SmartWood'i sertifitseerimisprogrammi Skandinaavias, Venemaal ja Ida-Euroopas. Käesolev standard põhineb Forest Stewardship Council'i (edaspidi FSC) üldnõuetel, mis on sätestatud dokumendis *FSC-STD-01-001 FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship*. FSC printsiibid ja kriteeriumid sisalduvad käesolevas standardis muutmata kujul. Üldnõuete kohaldamise käigus on NEPCon/SW välja töötanud indikaatorid igale rakendatavale kriteeriumile, mis täpsustavad standardi vastava kriteeriumi nõuded arvestades kohalikke Eesti olusid. Juhul kui kriteeriumit on peetud Eesti oludes mitte rakendatavaks, on seda standardis põhjendatud. Käesolevas standardis sisalduvad indikaatorid tuginevad osaliselt Eesti Rahvusliku FSC standardi mustandile (versioon 10.10.2004), mis on koostatud MTÜ Eesti FSC Töögrupi poolt koostöös huvigruppidega (www.fsc.ee). Käesoleva standardi koostamisel on täielikult arvestatud ja järgitud FSC nõudeid metsamajandamise standarditele, mis on kirjas *FSC-STD-20-003 Local adaptation of certification body generic forest stewardship standards* (ver 1-0) ja *FSC-STD-20-002 Structure and Content of Forest Stewardship Standards* (ver 1-0). Tuginedes asjakohase Eesti seadustiku läbivaatusele, on NEPCon/SW seisukohal, et käesolev standard ei ole vastuolus ühegi kehtiva seadusliku nõudega. Ühtlasi on NEPCon/SW seisukohal, et käesolev standard ei sisalda nõudeid ega indikaatoreid, mis oleksid vähem nõudlikud või leebemad kehtivast seadustikust.

Avalikkuse panus

Käesolev standard on avalik dokument ning seda võib levitada kõikidele huvitatud osapooltele, eeldusel, et standardit ega ühtegi selle osa ei muudeta. Käesolev standard on avalikult kättesaadav eesti ja inglise keeles internetis aadressidel www.rainforestalliance.org ja www.nepcon.net. Käesolev standard on avatud kõikide huvitatud osapoolte märkustele ja kommentaaridele. Huvigruppide ettepanekute põhjal võib NEPCon/SW teha muudatusi käesoleva standardi indikaatorite osas. Kuna standardi printsiibid ja kriteeriumid on FSC poolt määratud, ei kuulu need muutmisele NEPCon/SW poolt. Kõiki huvigruppe või isikuid, kellel on kommentaare käesoleva standardi osas või ettepanekuid indikaatorite muutmiseks, oodatakse kontakteeruma NEPCon/SW-ga (www.nepcon.net; +372 7380 723). Kommentaare ja ettepanekuid võib esitada ka Eesti FSC töögrupile (www.fsc.ee; +372 5 094 226,). Kommentaare ja ettepanekuid võib saata mistahes teile sobival kujul (tavapost, Epost, faks) või kontakteeruda NEPCon/SW või Eesti FSC töögrupiga, et kokku leppida personaalne kohtumine või telefoniintervjuu. Rohkem infot FSC sertifitseerimise tausta, sertifitseerimisprotsessi ja sertifitseeritud ettevõtete ning metsade kohta Eestis või mistahes muu FSC sertifitseerimisega seotud valdkonna kohta saab NEPCon/SW käest (www.nepcon.net/www.rainforestalliance.org).

Konsultatsioon huvigruppidega

Käesolev standard on edasi arendatud versioon SmartWoodi ajutisest metsamajandamise standardist Baltikumi jaoks, mida kasutati mitu aastat NEPCon/SW poolt metsamajandamise hindamiste läbiviimiseks Balti riikides. Iga metsamajandamise hindamise kohustuslik osa on huvigruppide teavitamine kasutatavast standardist. Käesoleva standardi koostamisel teavitati huvigruppe ning paluti neil esitada omapoolseid ettepanekuid standardi täiendamiseks. Lisaks avalikule teavitamisele saadeti standard otse kommenteerimiseks erinevatele osapooltele nagu valitsusasutused, keskkonnakaitseorganisatsioonid,

metsatööstuse esindajad, teiste Eestis tegutsevate metsasertifitseerimise skeemide esindajad ja riigi- ning erametsamajandajad.

PRINTSIIP 1. KOOSKÕLA SEADUSTE JA FSC PRINTSIIPIDEGA	
Metsa majandamisel tuleb järgida asukohariigis kohaldatavaid seadusi ja selle riigi poolt allakirjutatud rahvusvahelisi lepinguid ja kokkuleppeid ning täita kõiki FSC printsiipe ja kriteeriume.	
Kriteerium	Indikaator
1.1 Metsa majandamisel tuleb järgida kõiki riiklikke ja kohalikke õigusnorme ja haldusnõudeid.	<p>1.1.1. Töötajad peavad olema teadlikud seadustiku asjakohastest nõuetest, mis on seotud nende tööülesannetega.</p> <p>1.1.2. <u>Suured MMO-d</u>: Asjakohaste seaduste ja määruste koopiad peavad olema saadaval peakontoris kõigile asjakohastele töötajatele.</p> <p>1.1.3. Avastatud seaduserikkumised peab dokumenteerima kirjalikult.</p> <p>1.1.4. Seaduserikkumiste avastamise puhul peab koheselt rakendama vastavaid parandustegevusi.</p> <p>1.1.5. MMO peab järgima kõiki Eestis kehtivaid metsanduslikke, keskkonnaalaseid ja tööandlusega seotud seadusi ja määrusi.</p>
1.2 Tasuda tuleb kõik kohaldatavad ja seadustega ettenähtud maksud, lõivud ja muud tasud.	<p>1.2.1 MMO peab olema teadlik kehtivatest asjakohastest maksudest ja lõivudest.</p> <p>1.2.2 Rakenduvate maksude ja lõivude õigeaegne tasumine peab olema dokumentaalselt tõestatud.</p> <p>1.2.3 <u>Suured MMO-d</u>: Maksuvaidluste või muude lahknevuste korral peab MMO säilitama kogu asjassepuutuva dokumentatsiooni, kaasa arvatud vaidluse lahendamisesse puutuv info.</p>
1.3 Järgitakse kõiki asukohariigi poolt allakirjutatud siduvaid rahvusvahelisi leppeid, nagu CITES, ILO konventsioonid, rahvusvaheline troopilise puidu leping, bioloogilise mitmekesisuse konventsioon.	<p>1.3.1 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peab olema teadlik ning järgima rakenduvaid rahvusvahelisi konventsioone.</p> <p>1.3.2 Metsas ei tohi kasutada alla 15 aasta vanuseid töölisi, v.a. koolituseks või hariduslikel eesmärkidel.</p> <p>1.3.3 MMO ei tohi kasutada alla 18 aasta vanuseid töölisi töödel, mis on tervist ohustavad või ohtlikud.</p> <p>Märkus: Rakenduvate rahvusvaheliste konventsioonidega on arvestatud nii Eesti seadusandluses kui käesoleva standardi muudes osades.</p>
1.4 Vastuolusid asukohariigi õigusnormide ja FSC printsiipide ja kriteeriumide vahel hinnatakse sertifitseerimisel iga juhtumi puhul eraldi sertifitseerijate ja asjaomaste poolte vahel.	<p>1.4.1 MMO peab identifitseerima ja kirjalikult registreerima ilmnenud vastolud käesoleva standardi ja kehtiva seadustiku vahel.</p> <p>1.4.2 MMO peab lahendama ilmnenud</p>

		vastolud koostöös rakenduvate asutustega ja teiste huvigruppidega (kaasa arvatud Eesti FSC töögrupp).
1.5	Majandatavad metsamaad peaksid olema kaitstud ebaseadusliku raie, asustuse ja muu ebaseadusliku tegevuse eest.	<p>1.5.1 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peaks rakendama regulaarseid dokumenteeritud kontrollkäike sisaldava seiresüsteemi ebaseaduslike tegevuste ennetamiseks ja avastamiseks.</p> <p>1.5.2 Salaküttimine ja puidu/metsa vargus peavad olema ohjatud ja ilmutama kahanevat trendi.</p> <p>1.5.3 MMO peab rakendama kõiki asjakohaseid seaduslikke võimalusi, et vältida metsamaa ja metsasaaduste ebaseaduslikku kasutamist.</p> <p>1.5.4 MMO peab teatama kõikidest avastatud ebaseaduslikest tegevustest kirjalikult asjakohastele võimudele (Politsei, Keskkonnainspeksioon).</p>
1.6	Metsamajandaja väljendab selgelt pikaajalist kohustust pidada kinni FSC printsiipidest ja kriteeriumitest.	<p>1.6.1 MMO peab selgelt üles näitama pikaajalist toetust FSC printsiipidele ja kriteeriumitele.</p> <p>1.6.2 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peab omama avalikku poliitikat või kirjalikku kinnitust, milles MMO kinnitab oma pühendumist järgida FSC nõudeid sertifitseeritud metsa majandamisel.</p> <p>1.6.3 MMO ja selle töötajad peavad olema teadlikud kehtiva FSC standardi nõuetest, mis puudutavad nende tööülesandeid.</p> <p>1.6.4 MMO ei tohi läbi viia tegevusi, mis on ilmses vastuolus FSC printsiipide ja kriteeriumitega enda poolt majandatavas mitte-sertifitseeritud metsas.</p> <p>1.6.5 MMO peab avaldama info kõigi metsaalade osas, mille suhtes MMO-l on majandamisõigus, et demonstreerida vastavust kehtivate FSC poliitikatega seoses osalise sertifitseerimisega ja metsa alade välja jätmisega sertifikaadi ulatusest.</p>

PRINTSIIP 2. MAA OMANDI- JA KASUTUSÕIGUS NING VASTUTUS	
Maa ja metsa pikaajaline omandi- ja kasutusõigus peab olema selgelt määratletud, dokumenteeritud ja õiguspärane.	
Kriteerium	Indikaator
2.1 Esitatakse selged tõendid metsamaa kasutusõiguse (maaomand, tavaõigus, rendileping) kohta.	2.1.1 MMO-l peavad olema seaduslikku omandi- või pikaajalist kasutusõigust tõendavad juriidilised dokumendid. 2.1.2 Maaomandi piirid peaksid olema tähistatud või muul moel selgelt eristatavad (nt järgivad looduslikke piire).
2.2 Kohalik kogukond, kellel on seaduslik või tavaõiguslik omandi- või kasutusõigus, säilitab oma õiguste või ressursside kaitsmiseks vajalikus ulatuses kontrolli metsa majandamise üle, välja arvatud juhul, kui ta teadlikult ja vabatahtlikult volitab selleks teist subjekti.	2.2.1 <u>Suured MMO-d:</u> MMO peab austama kohalike kogukondade seaduslikke, tavaõiguslikke või traditsioonilisi õigusi metsaressursside kasutuseks. 2.2.2 <u>Suured ja keskmised MMO-d:</u> MMO peaks tagama, et kohalikel elanikel on kontrollitud võimalus osta küttematerjali oma tarbeks turuhinnast mitte kõrgema hinnaga. 2.2.3 MMO peaks teavitama naabermaade omanikke kavandatavatest metsamajanduslikest tegevustest enne tööde algust. 2.2.4 MMO peab tagama, et kohalikel elanikel on ligipääs metsale mittepuiduliste saaduste (nagu nt seemned ja marjad) kogumiseks oma tarbeks. 2.2.5 MMO ei tohi teha takistusi kohalikele elanikele nende tavaõiguste realiseerimisel, välja arvatud juhul, kui need on kokku lepitud kohalike elanikega.
2.3 Omandi- või kasutusõiguse vaidluse lahendamiseks valitakse asjakohane viis. Lõpetamata vaidluste asjaolusid ja seisu uuritakse sertifitseerimishindamisel põhjalikult. Mitut õigustatud poolt hõlmavate suurte vaidluste korral metsamajandaja sertifitseerimine harilikult lõpetatakse.	2.3.1 MMO ei tohi olla seotud ulatuslike ja mitmeid osapooli puudutavate vaidlustega seoses sertifitseeritud metsa omandi- või kasutusõigusega. 2.3.2 MMO peab vaidluste lahendamisel rakendama meetmeid, mis tagavad osapoolte kaasamise sisulisel ja lugupidaval viisil. 2.3.3 MMO peab säilitama kasutusõigustega seotud vaidluste kohta kirjaliku dokumentatsiooni. 2.3.4 MMO peab üles näitama selget progressi vaidluste lahendamisel.

PRINTSIIP 3. PÕLISRAHVASTE ÕIGUSED	
Seaduslik omandiõigus ja/või kasutusõigus metsamaale on selge, seaduslikult vaidlustamata ja dokumentaalselt tõestatud.	
Kriteerium	Indikaator
3.1 Põlisrahvad säilitavad kontrolli metsa majandamise üle nende maadel ja territooriumidel, välja arvatud juhul, kui nad delegeerivad oma otsustusõiguse vabatahtlikult ja teadlikult mõnele teisele subjektile.	Kriteerium hinnatud mitte rakendatavaks kuna eestlased on Eestis põlisrahvas.
3.2 Metsa majandamisel ei ohustata ega vähendada otseselt ega kaudselt põlisrahvaste omandiõigust või neile kuuluvaid loodusvarasid.	Kriteerium hinnatud mitte rakendatavaks kuna eestlased on Eestis põlisrahvas.
3.3 Metsamajandajad teevad põlisrahva abiga kindlaks viimase jaoks erilise kultuurilise, ökoloogilise, majandusliku või usundilise tähendusega paigad ning tunnustavad ja kaitsevad neid.	Kriteerium hinnatud mitte rakendatavaks kuna eestlased on Eestis põlisrahvas.
3.4 Põlisrahvale makstakse hüvitist metsasaadustega või metsade majandamisega seotud traditsiooniliste teadmiste kasutamise eest metsatöodel. Hüvitise suuruse osas tuleb enne metsatööde alustamist saavutada ametlik kokkulepe, mis eeldab põlisrahva vabatahtlikku ja teadlikku nõusolekut.	Kriteerium hinnatud mitte rakendatavaks kuna eestlased on Eestis põlisrahvas.

PRINTSIIP 4. ÜHISKONDLIKU SUHTED JA TÖÖTAJATE ÕIGUSED	
Metsa majandamisel säilib või suureneb metsatöölise ja kohalike elanike pikaajaline sotsiaalne ja majanduslik heaolu.	
Kriteerium	Indikaator
4.1 Majandatava ala või piirneva ala elanikele peaks pakkuma töö- ja koolitusvõimalusi ning muid teenuseid.	4.1.1 <u>Suured MMO-d</u> : MMO-l peavad olema kirjalikud protseduurid töötajate palkamiseks, mis tõendavad, et võimalusel eelistatakse kohalikke elanikke ning on sätestatud erandid, mil palgatakse mitte-kohalikke (nt nõutav miinimumkvalifikatsioon, sisemine edutamismehhanism jne).
	4.1.2 Kohalikele elanikele peab pakkuma võimalust osaleda võrdväärsel või eelistatud viisil metsamajandaja tegevuses seoses tööpakkumiste, koolituste, teenuste ostu ja muude aspektidega.
	4.1.3 Ei tohi esineda tõendeid töötajate diskrimineerimise kohta palkamisel, edutamisel, töölt vabastamisel, tasustamisel jms.
	4.1.4 Töövõtjate töötasud peaksid olema vähemalt sama suured kui keskmine tasu analoogsetel töökohtadel piirkonnas ning ei tohi kunagi olla alla miinimumpalga.
4.2 Metsamajandaja peaks tagama töötajate ja nende perede tervise ja ohutuse vähemalt asjakohastes õigusaktides sätestatud tasemel.	4.2.1 Töötajad, kaasa arvatud töövõtjad, peavad olema teadlikud ja rakendama ohutuid töövõtteid.
	4.2.2 Saeoperaatorid, töövõtjad ja raiefirmad peavad kasutama metsas töötades sobivat turvavarustust, kaasa arvatud kiiver, kõrgnähtavusega riietus, tugevdatud ninaga turvasaapad ja turvapüksid, ning olema varustatud esmaabikomplektiga.
	4.2.3 Kõik, kes sisenevad käimasoleva raie langile, peavad kandma kiivrit ja kõrgnähtavusega riietust.
	4.2.4 Töötajad, kel tuleb tööülesannete täitmisel ronida puude otsa, peavad olema saanud asjakohase ohutus- ja ronimisväljaõppe ning peavad kasutama sobivat turvavarustust.
	4.2.5 Ohtlikku tööd, nagu tormikahjustuste likvideerimine, suurte puude langetamine ja puude otsas ronimine, tegevd töölised ei tohi töötada

	<p>metsas üksi.</p> <p>4.2.6 Töötajad peavad olema instrueeritud protseduuridest tegutsemaks hädaolukordade nagu näiteks tulekahju, õlilekke või tööõnnetuse korral.</p> <p>4.2.7 MMO ei tohi kasutada metsatööl masinaid, millel puudub juhikabiin või seda asendavad turvatalad.</p> <p>4.2.8 MMO peaks läbi viima korralist inspekteerimist, et tagada kõigi ohutus- ja turvanõuete täitmine.</p> <p>4.2.9 Teedele, mis viivad langile, kus toimub käimasolev raie peavad olema püstitatud hoiatavad märgid.</p> <p>4.2.10 Töötajatel, kes ööbivad metsas, peaks olema tagatud sobivad magamistingimused ning piisavad puhta vee varud.</p> <p>4.2.11 <u>Suured ja keskmised MMO-d:</u> MMO peab pidama dokumenteeritud registrit õnnetustest ning dokumenteerima sammu, mis on ette võetud edasiste õnnetuste riski vähendamiseks.</p> <p>4.2.12 <u>Suured MMO-d:</u> Töötajatele peaks pakkuma võimalust vaksineerida puukentsefaliidi vastu.</p> <p>4.2.13 Indikaatorid kriteeriumi 4.2 all on rakenduvad ka töötajate pereliikmetele, juhul kui nad viibivad tööobjektidel.</p>
<p>4.3 Töötajatele tagatakse õigus organiseeruda ja pidada tööandjaga vabu läbirääkimisi vastavalt rahvusvahelise tööorganisatsiooni (ILO) 1987. ja 1998. aasta konventsiooni sätetele.</p>	<p>4.3.1 Kõik töölised peavad olema vabad moodustama või liituma ametiühinguga ilma, et neil tuleks karta tagakiusu.</p> <p>4.3.2 <u>Suured ja keskmised MMO-d:</u> Kollektiivläbirääkimisi ametiühinguga peetakse heas usus ja püüdes siiralt kokkuleppele jõuda.</p>
<p>4.4 Metsa majandamise planeerimisel ja tööde tegemisel võetakse arvesse sotsiaalse mõju hindamise tulemusi. Inimeste ja rühmitustega, keda metsamajandustööd otseselt mõjutavad, korraldatakse nõupidamisi.</p>	<p>4.4.1 <u>Suured MMO-d:</u> MMO peab looma süsteemi, mis võimaldab kohalikel elanikel osaleda ja mõjutada metsamajandamise planeerimise protsessi ning selle tulemusi.</p> <p>4.4.2 Kõikidel huvitatud osapooltel peab olema juurdepääs asjakohasele teabele.</p> <p>4.4.3 <u>Suured ja keskmised MMO-d:</u> MMO peab demonstreerima, et kohalike elanike ja huvigruppide kaebused, palved ja kommentaarid on arvesse</p>

	<p>võetud ja/või neile on vastatud majandustegevuste kavandamisel ja ellu viimisel.</p> <p>4.4.4 <u>Suured ja keskmised MMO-d:</u> Alad, millel on kohalikele elanikele eriline majanduslik, ökoloogiline, kultuuriline või hingeline väärtus peab kaardistama ning nende kaitseväärtused ja majandamisrežiim tuleb dokumenteerida.</p>
<p>4.5 Võetakse asjakohaseid meetmeid kaebuste lahendamiseks ja kohalike elanike seaduslikke või tavaõigusi, omandit, ressursse või elatusallikaid mõjutava kahju õiglaseks hüvitamiseks ning sellise kahju vältimiseks.</p>	<p>4.5.1 MMO peab tegema kõik mõistlikud jõupingutused, kohalike elanike tavaõigusi, omandit, ressursse või elatusallikaid mõjutava kahju vältimiseks ning õiglaseks hüvitamiseks.</p> <p>4.5.2 <u>Suured MMO-d:</u> MMO peab looma ja elu viima dokumenteeritud protseduurid kahjude õiglaseks hüvitamiseks, juhul kui kohalike elanike ressursse kahjustatakse metsamajandusliku tegevuse käigus.</p>

PRINTSIIP 5. METSAST SAADAVAD HÜVED	
Metsa majandamine aitab kaasa erinevate metsasaaduste ja metsaga seotud teenuste tõhusamale kasutamisele, et kindlustada metsade majanduslik elujõulisus ja tuua mitmesugust kasu keskkonnale ja ühiskonnale.	
Kriteerium	Indikaator
5.1 Metsa majandamisel peaks püüdlema majandusliku elujõulisuse suunas, võttes arvesse kõiki tootmisega kaasnevaid keskkonna-, sotsiaal- ja tegevuskulusid ning tagades metsa ökoloogilise tootlikkuse säilitamiseks vajalikud investeeringud.	5.1.1 Tulu peaks olema piisav metsamajanduskulude, sh metsamajanduskavade koostamise, teede korrashoiu, metsauuendustööde ning metsa tervisliku seisundi ja juurdekasvu pikaajalise seire ja metsakaitsega seotud kulude katmiseks..
	5.1.2 MMO peab üldjuhul püüdlema majanduslikult elujõulise metsamajanduse poole, välja arvatud juhtudel kui metsa majandamise olulised eesmärgid ei toeta seda püüdlust (nt teaduslike uuringute eesmärgil majandatav mets mille majandamist subsideeritakse).
	5.1.3 Eelarve peab sisaldama vahendeid keskkonna- ja sotsiaalkuludeks ja lisaks ka tegevuskuludeks, mis on vajalikud sertifikaadi säilitamiseks (nt. metsamajanduskavade koostamine, teede korrashoid, metsauuendustööd, metsa tervisliku seisundi ja juurdekasvu pikaajaline seire ja metsakaitse kulutused).
	5.1.4 <u>Suured MMO-d:</u> Majandusliku elujõulisuse hindamisel tuleb arvesse võtta kasvava metsa varalist väärtust.
5.2 Metsa majandamine ja turustamine peaks toetama erinevate metsasaaduste optimaalset kasutamist ja töötlemist kohalikus ettevõttes.	5.2.1 Iga le puu- ja puiduliigile peab püüdma leida kõige otstarbekama kasutuse.
	5.2.2 MMO peaks kasutama ka sagedasti esinevaid kuid vähem tuntud või vähem kasutatud leidnud taimeliike majanduslikel eesmärkidel sobival juhitudel.
	5.2.3 MMO peaks arvesse võtma mittepuiduliste ressursside (nt marjad, seemned, seemed, vaik, jõulukuused, ulukid, dekoratiivtaimed) kasutamise võimalusi metsa majandamise käigus.
	5.2.4 Võimaluse korral peaks metsamajandaja eelistama metsasaaduste kohalikku töötlemist.
Vaata ka 5.4	

<p>5.3 Metsa majandamisel peaks minimeerima raie ja esmatöötlemisega kaasnevate jäätmete teket ja peaks vältima teiste metsaressursside kahjustamist.</p>	<p>5.3.1 Olemasolevate ja kavandatud metsateede, sildade ja väljaveoteede võrk peab vastama metsamajandamise ulatusele ja intensiivsusele.</p> <p>5.3.2 MMO peab kasutatama raietehnoloogiat, millega välditakse likviidse puidu kadu ja kasvamajäetud puude kahjustamist.</p> <p>5.3.3 Raitööde ja kohapealse töötlemise käigus tekkivate raiejäätmete koguseid peab minimeerima.</p>
<p>5.4 Metsa majandamisel püütakse tugevdada ja mitmekesistada kohalikku majandust, vältides sõltuvust ühest metsatootest.</p>	<p>5.4.1 MMO turustamispoliitika ja -vahendid peavad võimalusel arvestama kohaliku tööstuse vajadustega.</p> <p>5.4.2 MMO peab võimalusel toetama puidu kohalikku väärindamist läbi kohaliku tootmise.</p> <p>Vaata ka 5.2</p>
<p>5.5 Metsa majandamisel arvestatakse, säilitatakse ja vajadusel suurendatakse teiste loodusvarade ja nendega seotud kasutuste, näiteks veekogude ja kalapüügi, väärtust.</p>	<p>5.5.1 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peab arvestama metsamajandamise mõjuga metsa erinevatele funktsioonidele nagu rekreatsioon (kalastus, jaht, korilus), metsas asuvad veekogud ja mittepuidulised saadused, kultuurilised ja bioloogilised väärtused.</p> <p>5.5.2 MMO peab metsamajanduse planeerimise ja teostamise käigus arvestama aladega, mis on väärtuslikud puhkuseks, seente ja marjade korjamiseks ning jahiks.</p> <p>Vaata ka 4.4.4</p>
<p>5.6 Metsasaaduste kasutamine ei ületa taastumist.</p>	<p>5.6.1 Iga-aastane lubatud raiemaht (pindala või mahu alusel) peab olema määratud konservatiivsete ja hästidokumenteeritud kasvu- ja raiete hinnangute alusel.</p> <p>5.6.2 MMO peab tagama, et raiemahud ei ületa taset, mida suudetakse säilitada pikaajaliselt.</p> <p>5.6.3 Tegelik iga aastane raiemaht peab olema täpselt dokumenteeritud, kaasa arvatud langid, liigid, kogused, sortimendid, raie periood, lisatingimused ning raie seire kohta käiv dokumentatsioon.</p> <p>5.6.4 MMO peaks dokumenteerima mittepuiduliste saaduste nagu seemnete, jõulupuude, haljasproduktide ning jahisaaduste kasutamise kaubanduslikel</p>

	<p>eesmärkidel.</p> <p>5.6.5 Mittepuiduliste saaduste kaubanduslik kasutamine ei ületa taset, mida suudetakse säilitada pikaajaliselt.</p> <p>5.6.6 Raiealade piirid on märgistatud või looduses selgelt eristatavad.</p> <p>Vaata ka 5.1.3</p>
--	---

PRINTSIIP 6. KESKKONNAMÕJUD	
Metsa majandamisel kaitstakse bioloogilist mitmekesisust ja sellega seotud väärtusi, veevarusid, pinnast ning ainulaadseid ja tundlikke ökosüsteeme ja maastikke ning säilitatakse sel teel metsa ökoloogilised funktsioonid ja terviklikkus.	
Kriteerium	Indikaator
6.1 Viiakse läbi keskkonnamõtjude hindamine, mille käigus võetakse arvesse metsamajandamise ulatust ja intensiivsust ning metsamajandusega seotud ressursside ainulaadsust. Hindamisaruanne lisatakse majanduskavale. Hindamisel käsitletakse nii maastikulisi kaalutlusi kui kohapealsete töötlemisüksuste mõju. Keskkonnamõtju hinnatakse enne keskkonda häirivate tööde alustamist.	<p>6.1.1 MMO peab metsamajandamise planeerimisel hindama keskkonda häirivate tööde keskkonnamõtjusid ja määratlema sobivad keskkonnamõtju vähendavad meetmed metsamajandamiskavas.</p> <p>6.1.2 Keskkonnamõtju vähendavad meetmed peavad olema rakendatud metsatöodel (n. raie tööde läbiviimisel niisketel ja liigniisketel muldadel peab rakendama meetmeid mullakahjustuste vältimiseks; pesitsusajal ei tohi metsatöödega häirida tundlike linnuliikide elupaiku jm).</p> <p>6.1.3 <u>Suured ja keskmised MMO-d</u>: MMO-I peab olema kirjalik protseduur keskkonnamõtju hindamiseks enne suuremahuliste metsamajanduslike tööde alustamist, nagu uute teede ehitus ja kuivendussüsteemide rekonstrueerimine.</p> <p>6.1.4 <u>SLIMF MMO-d</u>: MMO peab hindama keskkonnamõtjusid enne teede ehitamist ning kuivendussüsteemide rekonstrueerimist ning vältima negatiivseid mõjusid tööde teostamise ajal.</p> <p>6.1.5 Kohapealsete töötlemisüksuste mõju keskkonnale peab hindama ja kontrollima (n. jäätmed, ehituse mõju jm).</p> <p>6.1.6 <u>Suured ja keskmised MMO-d</u>: Tuleb arvesse võtta metsamajandamise (nt. metsatööde kumulatiivne mõju metsamajandamisüksuses ja selle lähistel) mõju maastikule.</p>
6.2 Tuleb tagada haruldaste, ohustatud või hävimisohus liikide ja nende elupaikade (sh pesitsus- ja toitumiskohtade) kaitse. Vastavalt metsamajandamise ulatusele, intensiivsusele ja mõjutatud ressursside ainulaadsusele moodustatakse kaitsevööndid ja –alad. Küttimist, kalastamist, lõksude seadmist ning	<p>6.2.1 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peab omama kirjalikku ülevaadet haruldastest ja ohustatud liikidest või ökosüsteemidest oma metsaalal ning nende kaitse meetmed tuleb dokumenteerida.</p> <p>6.2.2 <u>SLIMF ja keskmised MMO-d</u>: MMO peab olema teadlik ametlikult kaitse alla võetud liikidest oma metsaalal</p>

<p>korilust hoitakse kontrolli all.</p>	<p>ning tagama nende kaitse.</p> <p>6.2.3 Harilikku jugapuud (<i>Taxus baccata</i>) ei raiuta ega kahjustata raietöödel.</p> <p>6.2.4 Kaitsevööndid peavad olema kantud kaartidele.</p> <p>6.2.5 Majandustegevus kaitsevööndis peab olema läbi viidud selliselt et ei kahjustata ega seata ohtu ala või objekti kaitseväärtusi.</p> <p>6.2.6 Raietöid ei tohi läbi viia haruldaste, ohustatud või hävimisohus lindude pesitsusajal ja –kohtades.</p> <p>6.2.7 Küttimist, kalastamist, lõksude seadmist ning mittepuiduliste saaduste kogumist metsast hoitakse kontrolli all.</p>
<p>6.3 Säilitatakse, taastatakse või rikastatakse metsade ökoloogilisi protsesse ja väärtusi, sealhulgas järgmisi:</p> <p>a) metsade uuenemine ja koosluste järgnevus,</p> <p>b) geneetiline, liigiline ja ökosüsteemide mitmekesisus,</p> <p>c) metsaökosüsteemi tootlikkust mõjutavad looduslikud tsüklid.</p>	<p>6.3.1 <u>Suured ja keskmised MMO-d</u>: MMO peab püüdma säilitada või suurendada kohalike kõvalehtpuuliikide osatähtsust (a, b).</p> <p>6.3.2 <u>SLIMF MMO-d</u>: MMO peaks püüdma säilitada kohalike väärislehtpuuliikide osakaalu (a, b).</p> <p>6.3.3 Metsa uuendamisel peaks eelistama looduslikku uuendust ja kohaliku päritoluga metsauuendusmaterjali (a, b, c).</p> <p>6.3.4 Uuendus- ja harvendusraied peavad soodustama segapuistute kujunemist (a, b, c).</p> <p>6.3.5 Olemasolevatest kuivenduskraavidest mõjutamata metsaosi ei tohi kuivendada.</p> <p>6.3.6 Metsas peab säilitama vanad ja õõnsad puud, pesapuud, tüükad (seisvad kuivanud puud või nende tüveosad) ja lamapuidu mille diameeter on üle 25 cm, arvestades kehtivate tööohutusreeglitega. (b, c).</p> <p>6.3.7 Uuendusraiel peab jätma kasvama vähemalt 10 elusat säilikpuud (5 kui tegemist on väärislehtpuudega) hektari kohta ning neid ei tohi kunagi raiuda (b).</p> <p>6.3.8 Säilikpuud peab valima erinevatest suurima rinnasdiameetriga puuliikidest, arvestades nende ökoloogilist väärtust ning vastupidavust tuultele (6.3 b).</p> <p>6.3.9 Raietöid harvesteriga ning koondamist forvarderiga ei tohi teha vihmasel kevad- ja sügisperioodil, kui mullakahjustuste vältimine ei ole</p>

		võimalik. Vaata ka 6.9
6.4	Võttes arvesse metsamajandamise ulatust ja intensiivsust ning mõjutatud ressursside ainulaadust, kaardistatakse ja kaitstakse maastikul leiduvate ökosüsteemide looduslikus seisundis esinduslikke näidiseid.	<p>6.4.1 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peab kaitsma esinduslikku valimit olemasolevatest haruldastest ja/või ohustatud ökosüsteemidest looduslikus seisundis vähemalt 5 %-l metsamaa pindalast.</p> <p>6.4.2 <u>Suured MMO-d</u>: Metsaalade valik kaitseks vastavalt indikaatorile 6.4.1. peab põhinema haruldaste ja ohustatud ökosüsteemide määratlusele, mis on koostatud koostöös keskkonnaorganisatsioonide, riigiasutuste ning teadusasutustega.</p> <p>6.4.3 <u>SLIMF ja keskmised MMO-d</u>: MMO peab kaitsma esinduslikku valimit olemasolevatest haruldastest ja/või ohustatud ökosüsteemidest looduslikus seisundis.</p> <p>6.4.4 Raieid ei tohi viia läbi vastavalt standardi punktile 6.4.1 või 6.4.3 kaitstavatel aladel, välja arvatud juhul kui see on kehtestatud kirjaliku kaitse-eeskirja või kaitsekorralduskavaga ja ja kaitseväärtuste säilimise, suurendamise või taastamise eesmärgil.</p> <p>6.4.5 Kaitsealadel olemasolevaid kuivendussüsteeme ei tohi renoveerida ega hooldada, välja arvatud juhtudel kui see on ette nähtud kaitseväärtuse säilitamiseks vastavalt kirjalikule kaitsekorralduskavale või kui see on vajalik kaitsealaga piirnevate aladelt vee ärajuhtimiseks.</p>
		Vaata ka 6.2
6.5	Erosiooni vältimiseks, metsa kahjustamise minimeerimiseks raiete, teedeehituse ja teiste tööde ajal ning veeresursside kaitsmiseks koostatakse kirjalik juhend, mida tuleb järgida metsatöödel.	<p>6.5.1 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peab peab määratlema alad, mis sobivad raieks aastaringselt, alad, mis sobivad raieks kuiva ilmaga perioodil, ning alad, mis sobivad raieks ainult külmunud pinnase korral.</p> <p>6.5.2 <u>SLIMF ja keskmised MMO-d</u>: MMO peab olema teadlik, millised mullatüübid sobivad raietööde läbiviimiseks aastaringselt, ainult külmunud pinnase korral või kuival perioodil, et vältida mullakahjustusi.</p> <p>6.5.3 Metsatöölisele antavad kirjalikud juhised peavad sisaldama raielangi ülestöötamise juhiseid ja tehnoloogilisi</p>

	<p>aspekte (kokku- ja väljaveoteede paiknemine, laius ja vahekaugus; vahelao asukoht, kaitsevööndite säilitamine ja teede paiknemine).</p> <p>6.5.4 Raietöödel peab rakendama meetmeid mullakahjustuste ja erosiooni minimeerimiseks.</p> <p>6.5.5 Teetäidet ega langi ettevalmistamise või muude tegevuste käigus tekkivaid jäätmeid (kive, oksarisu) ei tohi paigutada kraavidesse ega ojaadesse.</p> <p>6.5.6 MMO peab säilitama olemasolevaid puhverribasid metsaservades ning soodustama tormikindlate ja elujõuliste metsaservade (puhveralade) teket ja säilimist avamaastike ääres.</p> <p>6.5.7 MMO peab tagama, et iga raielangi kohta koostatakse tehnoloogiline kaart, mis sisaldab spetsiifilist teavet kaitseväärtuste, erosiooniõhtlike alade, säilitatava elujõulise loodusliku uuenduse jm aspektide kohta.</p> <p>Vaata ka 6,1; 7.3</p>
<p>6.6 Metsa majandamisel toetatakse keskkonnasõbralike, kemikaalivabade kahjuritõrjemeetodite väljatöötamist ja kasutuselevõttu ning püütakse vältida keemiliste taimekaitsevahendite kasutamist. Keelatud on Maailma Tervishoiuorganisatsiooni klassifikatsiooni tüüpidesse 1A ja 1B kuuluvad ning klooritud süsivesinikke sisaldavad pestitsiidid, halvastilagunevad, mürgised või bioaktiivsete ja toiduahelas akumuleeruvate laguproduktidega pestitsiidid, samuti kõik rahvusvaheliste lepetega keelustatud pestitsiidid. Kemikaalide kasutamise korral viiakse läbi koolitus ja kasutatakse vastavat varustust, et vältida ohtu tervisele ja keskkonnale.</p>	<p>6.6.1 Kemikaale ei tohi kasutada väljaspool taimlaid, välja arvatud ulatusliku kärsaka kahjustuse korral, metsauuenduse kaitsmisel või patoloogi ettekirjutuse alusel.</p> <p>6.6.2 Igasugune kemikaalide kasutamine peab olema dokumenteeritud ning minimaalselt sisaldama järgmisi andmeid: kemikaali nimetus ja toimeaine, kasutamise eesmärk, kasutamise koht, kuupäev ja kogus.</p> <p>6.6.3 Kemikaalide ladustamine, segamine ning kasutamine peab vastama kehtivatele õigusaktidele ning heale tavale.</p> <p>6.6.4 Vastutavad töötajad peavad olema teadlikud käitumisjuhustest hädaolukorras (kemikaalilekke kõrvaldamine ning muud hädaolukorrad) ning oskama neid rakendada.</p> <p>6.6.5 FCS pestitsiidide kasutamise poliitikas ära toodud kemikaale tohib kasutada ainult juhtudel kui FSC on teinud vastava erandi.</p>
<p>6.7 Kemikaalide, mahutite, vedelate ja tahkete anorgaaniliste jäätmete, sh kütuse ja õlide käitlemine toimub</p>	<p>6.7.1 Raietöödelt või töötlemisüksustest pärinevad kemikaalid, kanistrid, vedelad ja tahked mitteorgaanilised</p>

<p>keskkonnale ohutult selles ettenähtud kohtades väljaspool metsamajandusala.</p>	<p>jäätmed peab käitlema keskkonnale ohutult ja seaduslikult.</p> <p>6.7.2 MMO peab rakendama meetmeid kontrollimaks ja vähendamaks metsa prügistamist, muuhulgas ka teiste metsakasutajate poolt.</p> <p>6.7.3 Metsamasinad peavad olema varustatud õlireostuse kõrvaldamiseks vajalike vahenditega.</p> <p>6.7.4 Mootorsaagide tankimiskohtades peab kasutama absorbentmatti või lekkimiskindlate otsikutega spetsiaalkanistreid.</p> <p>6.7.5 Metsamasinatel ei tohi olla kütuse või õilileket.</p> <p>6.7.6 Mootorsaagide ketiõlina ning metsamasinate hüdraulikasüsteemis peaks kasutama biolagunevat õli.</p>
<p>6.8 Bioloogiliste tõrjevahendite kasutamine dokumenteeritakse, neid kasutatakse võimalikult vähe ning range kontrolli all vastavalt siseriiklikele õigusnormidele ja rahvusvaheliselt tunnustatud teaduslikele protokollidele. Geneetiliselt muundatud organismide kasutamine on keelatud.</p>	<p>6.8.1 Bioloogilisi tõrjevahendeid tohib kasutada ainult õigustatud erandjuhtudel.</p> <p>6.8.2 Bioloogiliste tõrjevahendite kasutamine peab olema dokumenteeritud, minimeeritud, jälgitav ja kontrollitud vastavalt siseriiklikele õigusnormidele ja rahvusvaheliselt tunnustatud teaduslikele protokollidele.</p> <p>6.8.3 Geneetiliselt muundatud organisme ei tohi kasutada.</p>
<p>6.9 Võõrliikide kasutamist kontrollitakse ja jälgitakse pidevalt, vältimaks ebasoovitavaid ökoloogilisi mõjusid.</p>	<p>6.9.1 Looduslikke metsi ei tohi muuta võõrpuuliikidega istandusteks.</p> <p>6.9.2 Looduslikke metsi ei tohi muuta võõrpuuliikidega istandusteks.</p> <p>6.9.3 Varem sissetoodud hästi kohanevate ja kiirelt elupaika laiendavate võõrliikide levikut peab jälgima ja vajadusel peaks rakendama meetmeid nende tõrjumiseks või hävitamiseks.</p> <p>Vaata ka 10.3</p>
<p>6.10 Metsa ei muudeta istanduseks või mittemetsamaaks, välja arvatud juhtudel kui muutmine:</p> <p>a) hõlmab väga väikest osa metsamajandusüksusest;</p> <p>b) ei toimu kõrge looduskaitseväärtusega metsamaal; ja</p> <p>c) annab selget, olulist, kasvavat ja kindlat pikaajalist looduskaitset kasu kogu metsamajandusüksuse ulatuses.</p>	<p>6.10.1 Ettevõtte peab selgelt määratlema kõik looduslikud või poollooduslikud metsad metsamajandamisüksuses, mida on planeeritud muuta järgneva viie aasta jooksul istandusteks või muuta mittemetsamaaks.</p> <p>6.10.2 Metsamaal, mida kavatakse muuta mittemetsamaaks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ei tohi kahjustada loodusväärtusi, ja - muudetav ala ei tohi hõlmata rohkem kui 5 %

	<p>metsamajandamisüksuse kogupindalast ja muutmine peab andma selge, olulise, kasvava ja kindla pikaajalise looduskaitseliku kasu kogu metsamajandusüksuse ulatuses,</p> <ul style="list-style-type: none"> - või toimub muutmine selleks, et taastada kindlalt ja pikaajaliselt sellel alal varem eksisteerinud vääriselupaik. <p>6.10.3 MMO-l peavad metsamaa istanduseks või mittemetsamaaks muutmiseks olema kõik riikliku seadusandlusega nõutavad load.</p>
--	--

PRINTSIIP 7. METSAMAJANDAMISKAVA	
Koostatakse, rakendatakse ja ajakohastatakse majandamiskava, mis vastab tegevuse intensiivsusele ja ulatusele. Majandustegevuse pikaajalised eesmärgid ja nende saavutamise vahendid peavad olema selgelt sõnastatud.	
Kriteerium	Indikaator
<p>7.1 Majanduskavas ja seda täiendavates dokumentides tuleb esitada:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) majandustegevuse eesmärgid; b) majandatavate metsavarude, keskkonnaalaste piirangute, maakasutuse ja omandivormi, sotsiaalmajanduslike tingimuste ja piirnevate maade kirjeldus; c) metsakasvatussüsteemi ja/või muu metsamajandussüsteemi kirjeldus lähtuvalt konkreetse metsa ökoloogilisest seisundist ja inventeerimisel kogutud teabest; d) aastase raiemahu ja puuliikide valiku põhjendused; e) metsa juurdekasvu ja dünaamika hindamise tingimused; f) keskkonnamõtjude hindamisel põhinevad keskkonnakaitsemeetmed abinõud; g) kavad haruldaste, ohustatud ja hävimisohus liikide kindlakstegemiseks ja kaitseks; h) metsavarude ja kaitsealade paiknemist, kavandatud majandustegevust ja maa omandit kajastavad kaardid; i) raieviiside ja varustuse kirjeldus ja põhjendus. 	<p>7.1.1 <u>SLIMF MMO-d</u>: MMO-I peab olema kehtivate õigusaktidega kooskõlas koostatud metsamajanduskava milles sisalduvad muuhulgas: kirjalikud metsa majandamise eesmärgid; üksikasjalik puistu kirjeldus ja takseerimisandmed; info planeeritavate raiete ja teiste metsatööde kohta; info teadaolevate kaitseväärtuste kohta ja kõrge kaitseväärtusega metsade ning teiste loodusväärtuste kaitsemeetmed.</p> <p>7.1.2 <u>Suured ja keskmised MMO-d</u>: MMO metsamajandamiskavas või selle lisades või viidatud dokumentides peavad sisalduma järgmised osad:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Metsamajandamise eesmärgid (a); b) Metsamaa kasutamise ja omandi ajaloo üldine kirjeldus (b); c) Metsavarude kirjeldus puistu tasandil: pindala (ha), kasvukoha- või metsatüübid, mullatüübid, liigiline ja vanuseline jaotus, kõrgus, boniteet, keskmine rinnasdiameeter ja tagavara (b, c); d) Sotsiaal-majanduslikud taustaolukorra kirjeldus (b); e) Piirnevate maade üldkirjeldused (vaata ka kriteerium 5.5) (b); f) Metsamaa üldkirjeldus: kogupindala (ha), metsasus (%), kasvukoha- või metsatüüpide pindala, vanuseline jaotus, aastane juurdekasv ja keskmine hektaritagavara (b, c, d). Metsasaaduste saagikus (puit või mittepuidulised saadused, nagu on rakendatav) ja liikide valik koos põhjendustega; g) Metsa kasvu ja dünaamika seiretingimused (e); h) Kasutatava metsamajandusliku

	<p>süsteemi kirjeldus, sealhulgas kasutatavate metsakasvatustüüpide kirjeldus;</p> <p>i) Määratletud keskkonnakaitselised abinõud vastavalt keskkonnamõjude hindamisele (vaata ka kriteeriume 6.1, 9.3) (f);</p> <p>j) Haruldaste ja ohustatud liikide kaitse tagamiseks läbiviidava seire üldkirjeldus (f, g);</p> <p>k) Metsakaardid, millel kajastuvad ka kaitstavad loodusobjektid, kavandatud metsamajanduslik tegevus ja maa omanik (h);</p> <p>l) Kasutatavate raie tehnoloogiate ning varustuse kirjeldus ja põhjendus (i);</p> <p>m) Metsakasvatustüüpi ja/või muu majandamissüsteemi kirjeldus vastavalt antud metsa ökoloogiale ja inventuuride käigus kogutud infole (vaata ka kriteeriume 5.6, 6.3, 8.1, 8.2) (c).</p> <p>7.1.3 Kava peab olema korrektne ja piisavalt üksikasjalik, vastates ettevõtte suurusele, metsa majandamise ulatusele ja intensiivsusele.</p> <p>7.1.4 Kaardid peavad olema piisavalt kvaliteetsed, et nende alusel teha metsatöid (vt ka 6.5).</p> <p>7.1.5 Metsamajandamiskava või seonduvad raiekavad peavad olema töötajatele kättesaadavad ning need peavad olema aluseks tööde läbiviimisel metsas.</p> <p>Vaata ka 6.2.4 ja 9.1.1.</p>
<p>7.2 Majanduskava tuleb korrapäraselt läbi vaadata ja ajakohastada vastavalt seire tulemustele ja värsketele teaduslikule ja tehnilisele informatsioonile ning muutuvatele looduslikele, sotsiaalsetele ja majanduslikele oludele.</p>	<p>7.2.1 Majandamiskava (ja/või iga-aastast raiekava) peab õigeaegselt uuendama (revisjoniperioodi pikkus ei tohi ületada 10 aastat).</p> <p>7.2.2 <u>Suured ja keskmised MMO-d:</u> Metsamajandamiskavade uuendamisel peab arvestama seire tulemustega või uue teadusliku ja tehnilise informatsiooniga, mis puudutab muutuvaid metsakasvatustüüpe, keskkonna-, sotsiaal- ja majanduslikke tingimusi.</p> <p>7.2.3 <u>SLIMF</u> MMO-d: Metsamajandamiskava uuendamine</p>

	peab toimuma vastavalt kehtivatele õigusaktidele.
7.3 Metsatöölised saavad asjakohase väljaõppe ja nende tegevust juhendatakse, et tagada majanduskava korrektne ellurakendamine.	<p>7.3.1 <u>Suured MMO-d</u>: Metsa majandajad ja töödejuhatajad peavad omama erialast, eelistatult riiklikult tunnustatud kvalifikatsiooni, mis tagab et nad on võimelised kavandama ja läbi viima metsamajanduslikke töid metsamajandamiskava rakendamiseks.</p> <p>7.3.2 <u>Suured MMO-d</u>: MMO-l peab olema koostatud ja rakendatud kirjalik koolituskava.</p> <p>7.3.3 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peab asjakohaseid metsatöölisi koolitama bioloogilise mitmekesisusega seotud valdkonnas.</p> <p>7.3.4 <u>SLIMF ja keskmised MMO-d</u>: MMO peab kasutama raietöödeks ainult selliseid töötajaid, keda on instrueeritud korrektse ja ohutu töötamise võtetest.</p> <p>7.3.5 Kõik töövõtjad, nende alltöövõtjad ning FIE-d peaksid olema piisava erialase koolituse ning töökogemusega nende poolt tehtavate tööde läbiviimiseks ning omama vastavat kvalifikatsioonitunnistust.</p> <p>Vaata ka 4.1</p>
7.4 Arvestades teabe konfidentsiaalsuse nõuet, peab metsa majandaja tegema avalikkusele kättesaadavaks kokkuvõtte majandamiskava põhipunktidest, sh kriteeriumis 7.1 loetletust.	<p>7.4.1 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peab koostama avaliku kokkuvõtte metsamajandamiskavast, mis peab sisaldama kriteeriumi 7.1 all loetletud osi ning peab olema kättesaadav paber kandjal ja/või internetis.</p> <p>7.4.2 <u>SLIMF ja keskmised MMO-d</u>: MMO peab minimaalselt nõustuma sellega, et MMO metsamajandamise vastu õigustatud huvi tundvatel huvirühmadel (piirinaabrid ja kohalik kogukond) on ligipääs metsamajandamiskavale.</p>

PRINTSIIP 8. SEIRE JA HINDAMINE	
Rakendada tuleb metsamajandamise ulatusele ja intensiivsusele vastav seiresüsteem, mille abil saab hinnata metsade seisundit, tootlikkust ja metsamajandamise sotsiaalseid ja keskkonnamõjusid ning tõestada metsatoodete päritolu.	
Kriteerium	Indikaator
8.1 Seire intensiivsus ja sagedus peaks sõltuma metsas läbiviidavate toimingute intensiivsusest ja ulatusest ja nendega mõjutatava keskkonna suhtelisest kompleksusest ja haavatavusest. Seiretoimingud peaksid olema järjepidevad ja korduvad, võimaldamaks tulemuste võrdlemist ja toimunud muutuste hindamist.	<p>8.1.1 <u>Suured ja keskmised MMO-d</u>: MMO-l peavad olema kirjalikud protseduurid punktis 8.2 nimetatud näitajate süstemaatiliseks ning perioodiliseks seireks, mis võimaldavad seiretulemuste võrdlemist ja muutuste hindamist.</p> <p>8.1.2 <u>Suured ja keskmised MMO-d</u>: Seire sagedus ja intensiivsus peab sõltuma tehtavate tööde ulatusest ja keerukusest ja majandatavate ressursside haavatavusest.</p> <p>8.1.3 <u>SLIMF MMO-d</u>: MMO peab minimaalselt viima läbi raietööde ja metsauuendamise seiret.</p>
8.2 Metsa majandamine peaks hõlmama vajaliku andmestiku kogumist ja uurimistööd vähemalt järgmiste näitajate seireks: a) kõikide varutavate metsasaaduste tootlikkus; b) metsa juurdekasv, uuenemine ja seisund; c) taimestiku ja loomastiku koosseis ja muutused; d) raie ja muude tegevuste keskkonna- ja sotsiaalsed mõjud; e) metsa majandamise kulud, produktiivsus ja efektiivsus.	8.2.1 <u>Suured ja keskmised MMO-d</u> : Seirekava peab määratlema ja kirjeldama muutuseid järgmistes näitajates: a) juurdekasv, uuendatavad alad, metsade liigiline ja vanuseline koosseis (sisaldub üldjuhul standardses metsamajandamiskavas) (b, c); b) müügi eesmärgil läbiviidav raie ja mittepuiduliste metsasaaduste, nagu seemned, seemikud, ulukid, dekoratiivoksad ja jõulukuused, varumine (a); c) loomastikku, taimestikku, mulda ja veevarusid mõjutavad keskkonnamuutused (näiteks erosioon, võõrliikide ulatuslik levik, metsakahjurite masspaljunemine, ohustatud linnuliigi pesitsuspaiga leidmine) (c, d); d) sotsiaalmajanduslikud aspektid (nt. metsamajandamise kulud, toodangu mahud, muutused suhetes kohaliku kogukonna ja töötajatega ning muutused töötingimustes, töötajate arv, õnnetuste määr);

	<p>e) kõrge kaitseväärtusega metsad.</p> <p>8.2.2 <u>SLIMF MMO-d</u>: MMO peab minimaalselt registreerima iga-aastaselt müügi eesmärgil raiutud/varutud metsatooted ja uuendatud metsaala pindala ning selleks kasutatud puuliigid (a, b).</p> <p>8.2.3 <u>SLIMF MMO-d</u>: MMO peab tagama, et metsamajandamiskava perioodilisel uuendamisel viiakse läbi ka metsakorraldus (tüüpiliselt toimub see standardse majandamiskava koostamisel kooskõlas õigusaktidega) (a, b, c).</p>
<p>8.3 Metsamajandaja esitab järelevalve ja sertifitseerimisega tegelevatele organisatsioonidele dokumendid, mis võimaldavad neil jälgida iga puidutoote päritolu (tarneahelat).</p>	<p>8.3.1 Ebaseaduslikult raiutud ja MMO poolt tagasi saadud puitu ei tohi müüa sertifitseerituna.</p> <p>8.3.2 MMO-l peavad olema koostatud ja rakendatud protseduurid vastavalt FM-35 SmartWood'i tarneahela standardile metsamajandamisettevõtete jaoks (orig. <i>FM-35 SmartWood Chain-of-Custody Standard for Forest Management Enterprises</i>).</p>
<p>8.4 Seiretulemusi arvestatakse majandamiskava rakendamisel ning täiendamisel.</p>	<p>8.4.1 <u>Suured ja keskmised MMO-d</u>: punktis 8.2.1 nimetatud seireandmeid peab arvestama metsamajandamiskava uuendamisel.</p> <p>8.4.2 <u>SLIMF MMO-d</u>: MMO peab tagama, et metsamajandamiskava uuendatakse perioodiliselt, kooskõlas kehtivate õigusaktidega.</p> <p>Vaata ka 7.2</p>
<p>8.5 Arvestades teabe konfidentsiaalsuse nõuet, teeb metsamajandaja avalikkusele kättesaadavaks seiretulemuste kokkuvõtte, sh punktis 8.2. nõutud andmed.</p>	<p>8.5.1 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peab koostama seireandmete avaliku koondaruande, mis peab sisaldama punktis 8.2 loetletud indikaatoreid ning tegema selle kättesaadavaks paber kandjal ja/või internetis.</p> <p>8.5.2 <u>SLIMF ja keskmised MMO-d</u>: MMO peab minimaalselt nõustuma sellega, et MMO metsamajandamise vastu õigustatud huvi tundvatel huvirühmadel (piirinaabrid ja kohalik kogukond) on ligipääs metsamajandamiskavale.</p>

PRINTSIIP 9. KÕRGE KAITSEVÄÄRTUSEGA METSADE SÄILITAMINE	
Kõrge kaitseväärtusega metsade majandamine peab säilitama või tõstma selliste metsade tunnusväärtusi. Selliseid metsi puudutavad otsused tuleb langetada lähtudes ettevaatusprintsipiist.	
Kriteerium	Indikaator
9.1 Kõrge kaitseväärtusega metsade tunnuste esinemine tehakse kindlaks kooskõlas metsa majandamise ulatuse ja intensiivsusega.	<p>9.1.1 Andmed Natura 2000 alade, vääriselupaikade ja teiste kaitstavate loodusobjektide kohta peavad olema kantud kaartidele ning kaitse alla võtmise põhjused peavad olema kirjalikul kujul.</p> <p>9.1.2 <u>Suured ja keskmised MMO-d</u>: MMO peab läbi viima metsamajandamisüksuse hindamise, mis oleks piisav, et tuvastada kõik metsamajandamisüksuse osad, millel esinevad kõik järgnevad näitajad:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) HCV1. Metsas on märkimisväärne looduslik mitmekesisus (nt. endemism, eriti ohustatud liigid, pagulad) globaalsel, regionaalsel või riiklikul tasandil, nagu Natura 2000 aladel; b) HCV2. Globaalsel, regionaalsel või riiklikul tasandil märkimisväärse suurusega metsamaastikud mis on majandamisüksuse osaks või sisaldavad majandamisüksust, kus esinevad enamiku, kui mitte kõigi looduslikult esinevate liikide populatsioonid looduslikus levikumustirs ja arvukuses, nagu puutumatu metsamaastikel; c) HCV3. Metsad, mis on ise või sisaldavad haruldasi, ohustatud ökosüsteeme, nagu Natura 2000 alad või metsa vääriselupaigad; d) HCV4. Metsad, mis on olulised looduses kriitiliste situatsioonide korral (nt. valgla kaitse, erosiooni kontroll), nagu joogivee jaoks olulised alad; e) HCV5. Metsad, mis on olulised kohalike kogukondade põhivajadusteks (nt. toimetulek, tervis); f) HCV6. Metsad, mis on olulised

	<p>kohalike kogukondade traditsioonilise kultuurilise enesemääratluse jaoks (kohalike kogukondadega koostöös identifitseeritud kultuurilise, ökoloogilise, majandusliku või usulise tähtsusega alad).</p> <p>9.1.3 <u>Suured ja keskmised MMO-d</u>: MMO-I peab olema protseduur uute kõrge kaitseväärtusega metsade tuvastamiseks ning registreerimiseks.</p> <p>9.1.4 <u>SLIMF MMO-d</u>: MMO peaks ise andma hinnangu kõrge kaitseväärtusega metsade esinemise kohta oma metsas ning lisama need metsamajandamiskavasse.</p> <p>9.1.5 MMO peaks olema avatud ning valmis lävima riigiasutuste ja keskkonnaorganisatsioonidega kõrge kaitseväärtusega metsade inventeerimise ja kaitse osas.</p> <p>Vaata ka 4.4; 6.1; 6.2; 6.3</p>
<p>9.2 Sertifitseerimisprotsessi konsultatiivses faasis tuleb pöörata tähelepanu kaitsevajadustele ja kaitsevõimalustele.</p>	<p>9.2.1 <u>Suured MMO-d</u>: kõrge kaitseväärtusega metsade määratlemisel peab konsulteerima kohalike huvirühmade ja keskkonnaorganisatsioonidega.</p> <p>9.2.2 <u>Suured MMO-d</u>: MMO peab kirjalikult talletama huvirühmadega läbi viidud konsultatsiooni protsess.</p> <p>9.2.3 Konsultatsioonid huvirühmadega peaks viitama sellele, et MMO arvestab järjekindlalt kõrge kaitseväärtusega metsadega ning kaitseb neid.</p>
<p>9.3 Majandamiskava peab sisaldama erimeetmeid, mida rakendades tagatakse objektide kaitseväärtuse säilimine ja/või kasv. Need abinõud peavad sisalduma avalikkusele kättesaadavas majandamiskava kokkuvõttes.</p>	<p>9.3.1 Kõrge kaitseväärtusega metsade puhul peavad kavad sisaldama kohaspetsiifilist informatsiooni, mis kirjeldab meetmeid, mida on rakendatud, et kaitsta või taastada selliseid väärtusi ettevaatusprintsibiiga arvestades.</p> <p>9.3.2 <u>Suured MMO-d</u>: kõrge kaitseväärtusega metsade ja kaitsealuste loodusobjektide kaitsemeetmed peavad olema kirjeldatud metsamajandamiskava avalikus kokkuvõttes.</p> <p>9.3.3 <u>SLIMF ja keskmised MMO-d</u>: MMO peab õigustatud huvi korral andma infot oma metsas asuvate kõrge</p>

	<p>kaitseväärtusega metsaalade või objektide kaitsemeetmete kohta.</p> <p>Vaata ka 7.1</p>
<p>9.4 Metsa kaitseväärtuse säilitamiseks ja suurendamiseks rakendatavate meetmete tõhusust hinnatakse iga-aastase seire käigus.</p>	<p>9.4.1 MMO planeerimis-, seire- ja aruandlusprotseduurid peavad hõlmama süsteemi kõrge kaitseväärtusega metsa pidevaks seireks.</p> <p>Vaata ka 8.2</p>

PRINTSIIP 10. ISTDANUSED	
Istandusi planeeritakse ja majandatakse vastavalt punktides 1-9 ja käesolevas punktis esitatud printsiipidele ja kriteeriumitele. Kuna istandused võivad pakkuda mitmekülgeid sotsiaalseid ning majanduslikke hüvesid ning aidata kaasa maailma puiduvajaduse rahuldamisele, peaks nende rajamine leevendama survet looduslikele metsadele ning toetama nende metsade taastamist ja kaitset.	
Kriteerium	Indikaator
10.1 Istanduse majandamise eesmärgid, sealhulgas looduspõhise metsade kaitse ja taastamine, on üheselt mõistetavalt sätestatud metsamajanduskavas ning nende eesmärkide täitmist demonstreeritakse majanduskava rakendamisel.	<p>10.1.1 Puude istutamise eesmärgid peavad olema majandamiskavas selgelt kajastatud ning selgitama istutamise seost selle regiooni metsakasvatuse, sotsiaal-majandusliku ning keskkonnakaitse (st. metsakaitse ja taastamine) praktikaga.</p> <p>10.1.2 Majandamiseesmärgid looduspõhise metsade kaitseks ja taastamiseks peavad olema kirjeldatud majandamiskavas.</p> <p>10.1.3 Majandamise eesmärgid, eriti need, mis on seotud loodusliku metsa kaitse ja taastamisega, peavad avalduma metsamajandamistegevuses.</p>
10.2 Istanduse kujundamine ja rajamine peaks toetama looduslike metsade kaitset, taastamist ja säilitamist, kuid mitte suurendama nende koormust. Istandusse kavandatakse rohelised koridorid, veekogude puhvrvööndid ning erivanuseliste ja eri raietsükliga puistute vaheldumine vastavalt metsamajandusettevõtte suurusele. Istanduse eri üksuste suurus ja kujundus jälgendavad looduslikku metsamaastikku.	<p>10.2.1 MMO-d peavad oma tegevusega näitama panust nende omandis olevate looduslike metsade kaitse, taastamise ja säilitamisse.</p> <p>10.2.2 Vooluveekogude äärde ja muude veekogude ümber tuleb luua kaitsevööndid järgides piirkonna parimat majandamistava või kohalike seadusi ja regulatsioone. Kaitsevööndid peavad olema kaartidele kantud.</p> <p>10.2.3 MMO peab tunnustatud ekspertide arvamusele tuginedes rajama sobivatesse kohtadesse kogu istanduse ulatuses looduslike elupaiku ja rohelist koridore.</p> <p>10.2.4 Istandused peavad olema rajatud nii, et säiliks või paraneks maastiku ilme (see tähendab kujundamine rajaneb häirimiseulatuse ja intensiivsuse seaduspärasusel ja piirkonna istutus- ning raieaegidega).</p>
10.3 Majandusliku, ökoloogilise ja sotsiaalse stabiilsuse suurendamiseks soositakse istanduste rajamisel mitmekesisust. See võib hõlmata majandusüksuste suurust ja jaotust maastikul, liikide arvu ja geneetilist koosseisu, vanuselist jaotust	10.3.1 Istanduse majandamine peab säilitama ja/või suurendama maastikulist mitmekesisust kvartalite suuruse ja paigutuse, liigilise koosseisu, geneetilise mitmekesisuse, vanuseklassi ja struktuuri

<p>ja puistu struktuuri.</p>	<p>varieerumise abil. 10.3.2 Rõhku tuleb panna piirkonnale omaste liikide istutamisele ja/või rakenduslikele uuringutele. (Märkus: Vaata ka kriteeriume 6.4 ja 6.10)</p>
<p>10.4 Istutatavate liikide valiku aluseks on liikide sobivus kasvukohatüübiga ja kasvatamise eesmärkidega. Istanduste rajamisel ja hävinud ökosüsteemide taastamisel eelistatakse bioloogilise mitmekesisuse suurendamise huvides võõrliikidele kohalikke liike. Võõrliike kasvatatakse üksnes juhul, kui nende tootlikkus on tunduvalt suurem kui pärismaistel liikidel, ning neid jälgitakse hoolikalt ebatavalise suremuse, haiguste, putukarüüste ja kahjulike keskkonnamõjude tuvastamiseks.</p>	<p>10.4.1 Valitud puuliik peab olema antud kasvukohatüübile sobiv (mullastik, topograafia ja kliima) ning vastama majandamise eesmärgile. 10.4.2 Võõrliike võib kasutada üksnes siis kui MMO suudab selgelt põhjendada, et need on majandamisesmärkide saavutamisel tulemuslikumad looduslikult esinevatest liikidest. 10.4.3 Ühtegi liiki ei tohi ulatuslikult istutada enne kui kohapealsed uuringud ja/või kogemus näitavad, et need on ökoloogiliselt hästi kohastunud antud piirkonnas ja kui esineb mõni invasiivne näitaja, on seda võimalik kontrolli all hoida. 10.4.4 Võõrliikide kasutamise korral peavad olema dokumenteeritud erimeetmed isetärgkamise vältimiseks väljaspool istandust, ebatavalise suremuse, haiguste, putukarüüste või muude ebasoodsate keskkonnamõjude vältimiseks. 10.4.5 Võõrliikide kasutamise korral peab vähemalt 20% puistust moodustama looduslikult esinev liik. Vaata ka 6.9</p>
<p>10.5 Teatud osa majandatavast metsamaast, mis vastab istanduse suurusele ja määratakse kindlaks piirkondlikus standardis, majandatakse eesmärgiga taastada seal looduslik mets.</p>	<p>10.5.1 Olemasolevaid tüüpilisi looduslikke ökosüsteeme tuleb kaitsta või taastada nende looduslik seisund, tuginedes võtmebiotoopide tunnustele, konsultatsioonidele huvigruppide, kohaliku valitsuse ja teadusasutustega. (Märkus: Vaata ka kriteerium 6.4). 10.5.2 Rakendatav ainult SLIMF MMO-dele (märkus: ülalmainitud indikaator ei rakendu): istanduse rajamisel ja majandamisel tuleb lähtuda ökoloogiliste väärtuste kaitsest, eriti kaitstavate objektide või kaitsealade läheduses.</p>
<p>10.6 Võetakse meetmeid mulla struktuuri, viljakuse ja bioloogilise aktiivsuse säilitamiseks või parandamiseks. Metsavarumise tehnoloogia ja maht,</p>	<p>10.6.1 Mulla struktuuri, viljakuse ja bioloogilise aktiivsuse säilitamiseks või parandamiseks tuleb rakendada konkreetseid meetmeid.</p>

<p>teede ehitus ja korrashoid ning kasvatatavate puuliikide valik ei tohi põhjustada pikaajalist muldade seisundi halvenemist, vee kvaliteedi või hulga vähenemist ega veerežiimi häireid.</p>	<p>10.6.2 Istanduse rajamine ega majandamine ei tohi põhjustada mulla degradatsiooni.</p> <p>10.6.3 Metsatööd ei tohi halvendada vee kvaliteeti ega omada negatiivset mõju kohalikule veerežiimile.</p> <p>10.6.4 Negatiivse mõju ilmnemisel mullastikule või veevarudele, peab MMO astuma samme selliste mõjude vähendamiseks või kõrvaldamiseks.</p>
<p>10.7 Võetakse meetmeid kahjurirüüstete, haiguste, põlengute ja invasiivsete taimede sissetoomise vältimiseks ja mõju piiramiseks. Integreeritud kahjuritõrje on majanduskava oluline osa, mis koosneb peamiselt ennetusabinõudest ja bioloogilistest tõrjemeetoditest, keemilisi taimekaitsevahendeid ja väetisi püütakse kasutada võimalikult vähe. Istandustes ja puukoolides püütakse igati hoiduda keemiliste pestitsiidide ja väetiste kasutamisest. Kemikaalide kasutamist on käsitletud ka punktides 6.6 ja 6.7.</p>	<p>10.7.1 Metsas peab rakendama meetmeid kahjurirüüste, haiguste, põlengute ja invasiivsetet taimede sissetoomise vastu.</p> <p>10.7.2 Metsatulekahjude ennetamise ning kustutamise kord peab olema rakendatud.</p> <p>10.7.3 Peab olemas olema integreeritud kahjuritõrje kava, mis identifitseerib kahjurid, määrab ära veel vastuvõetavad kahjustused või tegevuskünnised ja alternatiivsed meetodid ähvardavate ohtude korral.</p> <p>10.7.4 MMO-l peavad olema poliitika ja strateegia keemiliste pestitsiidide ja väetiste kasutamise vähendamiseks.</p>
<p>10.8 Metsamajandaja suuruse ja eesmärkide kohane istanduste järelevalve hõlmab lisaks 8., 6. ja 4. printsiibis käsitletule majandusüksusesiseste ja -välise ökoloogiliste ja sotsiaalsete tegurite hindamist (sh looduslik uuenemine, mõju mullaviljakusele ja veevarudele, kohalike elanike heaolule ja toimetulekule). Ühtegi liiki ei istutata suurele alale enne, kui kohapealsed katsed ja/või kogemused näitavad, et liik on kohalike tingimustele hästi kohastunud, ei ole ohtliku iseenesliku levikupotentsiaaliga ega avalda kahjulikku mõju teistele ökosüsteemidele. Maade omandamisel istanduste rajamiseks pööratakse tähelepanu sotsiaalsetele küsimustele, eriti kohalike elanike omandi-, kasutus- või juurdepääsuõiguse kaitsele.</p>	<p>10.8.1 Istanduste seire peab hõlmama võimalike majandamisüksuste siseste ja välise ökoloogiliste ja majanduslike mõjude hindamist. (vaata ka kriteeriumi 8.2).</p> <p>10.8.2 Rakenduv ainult SLIMF MMO-dele (märkus: ülalmainitud indikaator ei rakendu): MMO peab registreerima tuvastatud negatiivsed keskkonna- ja sotsiaalsed mõjud ning kavandama ja rakendama meetmed nende mõjude leevendamiseks.</p> <p>10.8.3 Maa või maakasutusõiguse ost istanduse rajamise eesmärgil ei tohiks ebasoodsalt mõjutada kohalikku kogukonda ja/või metsa kasutamist kohalike inimeste poolt. (Märkus: Võõrliikide või invasiivsete liikide kohta vaata kriteeriumi 10.4)</p>
<p>10.9 Hiljem kui 1994. aasta novembris looduspõhiste asemel rajatud istandused harilikult sertifitseerimisele ei kuulu. Sertifitseerimist võib lubada juhul, kui sertifitseerijale esitatakse piisavad</p>	<p>10.9.1 Alates novembrist 1994 ei tohi istandusi rajada looduslike metsade asemel, välja arvatud juhul kui on selgelt tõendatud, et praegune maaomanik ei vastutanud loodusliku</p>

<p>tõendid, et istanduse majandaja või omanik ei ole maakasutuse muutmise eest otseselt ega kaudselt vastutav.</p>	<p>metsamaa kasutusviisi muutmise eest.</p> <p>10.9.2 Praegused metsamajandajad ei tohi raiuda vanu metsi, oma kaitseväärtuse osaliselt kaotanud vanu metsi ega küpseid metsi ja ohustatud ökosüsteeme ega muuta maa kasutusotstarvet istanduste rajamise eesmärgil.</p> <p>10.9.3 Kui on ilmnenud maa kasutusotstarbe muutmine pärast novembrit 1994, tuleb astuda samme, mis tuginedes intervjuudele või muudele tõenditele, mis on kogutud sidusgruppidele või teistelt huvitatud osapooltelt, veenvalt korvavad selliste muutmistega tekitatud kahju.</p> <p>(Märkus: Vaata ka kriteeriumi 6.10)</p>
--	--

Lisa 1: Seonduvate Eestis kehtivate riiklike ja kohalike seaduste ja määruste loetelu

Allolev tabel on nimekiri peamistest metsandust puudutavatest seaduslikest aktidest. Täielik ajakohastatud nimekiri kõigist metsandusega seotud õigusaktidest on saadaval Keskkonnaministeeriumi kodulehel (<http://www.envir.ee/2393>). Kõik õigusaktid on avaldatud Riigiteatajas ning tasuta alla laaditavad aadressil www.riigiteataja.ee.

- Metsaseadus
- Metsa majandamise eeskiri
- Metsa korraldamise juhend
- Metsateatise vorm ja esitamise kord
- Õigusvastaselt võõrandatud maal hooldusraie tegemise ja piirisihtide raiumise korra kinnitamine muutmine (20.06.2000, nr 197)
- Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus "Tee omanikule erakorralise veo või sõiduga tekitatud kulutuste hüvitamise ja eritasu määrad ning erilubade väljaandmise kord"
- Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus "Suuremõõtmelise ja/või raskekaalulise autoveo eeskiri"
- Riigimetsa Majandamise Keskuse põhimäärus
- Riigimetsas kasvava metsa raieõiguse ja metsamaterjali müügi kord
- Metsakorraldaja katsetöödele ja eksamitele esitatavad nõuded, katsetööde ja eksamite korraldamise ja tulemuste hindamise kord ning ekspertkomisjoni moodustamine ja töökord
- Metsamaterjali veoeskiri, metsamaterjali üleandmise-vastuvõtmise akti, müüdud või ostetud raieõiguse või metsamaterjali kohta Maksu- ja Tolliametile esitatava teatise ja veoselehe vorm
- Metsakorraldustööde tegevusloa taotlemise, andmise ja pikendamise kord, metsakorraldustööde tegevusloa vorm ning metsakorraldustööde tehnilistele vahenditele esitatavad nõuded ja nende nõuetele vastavuse hindamise kord
- Eestis metsa kultiveerimisel kasutada lubatud kultiveerimismaterjali algmaterjali päritolupiirkonnad
- Metsa uuendamisel kasutada lubatud võõrpuuliikide loetelu
- Puidu mõõtmise ja mahu määramise meetodid, mõõtmistäpsusele ning mõõtmistulemuste dokumenteerimisele esitatavad nõuded
- Vääriselupaiga klassifikaator ja valiku juhend
- Suure, keskmise ja väikese metsade tuleohuga maakondade jaotus
- Riigimetsa majandajatele 2009. aastal riigimetsas uuendusraiega raiuda lubatava optimaalse pindala määramine
- Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskuse põhimäärus

- Metsa hindamise metoodiline juhend
- Jahiseadus

Lisa 2: Eesti poolt ratifitseeritud või sõlmitud keskkonnavalaste konventsioonide, lepingute ja ILO konventsioonide nimekiri

Eesti poolt ratifitseeritud konventsioonid

	<i>Konventsiooni nimetus ja koostamise aasta</i>	<i>Eesti poolt ratifitseeritud</i>
1	Ramsari (1971) konventsioon rahvusvaheliste märgalade kohta, eriti veelindude elupaikadena	oktoober 1993
2	Washingtoni (1973) konventsioon loodusliku loomastiku ja taimestiku ohustatud liikidega rahvusvahelise kaubanduse kohta (CITES)	oktoober 1993
3	Rio de Janeiro (1992) looduse mitmekesisuse konventsioon	mai 1993
4	Århusi konventsioon (1998) keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnavalaste otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioon	juuni 2001
5	Berni (1979) konventsioon Euroopa flora ja fauna ning nende elupaikade kaitse kohta	august 1992

Eesti poolt sõlmitud keskkonnavalastelepingud

<i>Nimetus</i>	<i>Sõlmimise koht ja aeg</i>
1. Eesti keskkonnaministeeriumi, Läti riikliku keskkonnavalaste komitee ja Leedu keskkonnavalaste komitee vaheline kokkulepe keskkonnavalaste ja loodusvarade kasutamise reguleerimise kohta	10. Tallinn, 17. Riia, 19. Vilnius detsember 1990
2. Eesti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni vaheline leping Peipsi järve loodusressursside kasutamisest ja kaitsest aastateks 1991 - 1995	Moskva, 1. august 1991
3. Eesti Vabariigi keskkonnaministeeriumi ja Taani Kuningriigi keskkonnaministeeriumi vaheline keskkonnavalastealase koostöö leping	Kopenhaagen, 2. september 1991
4. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Soome Vabariigi Valitsuse vaheline keskkonnavalastealase koostöö leping	Helsinki, 7. november 1991
5. Eesti Vabariigi ja Rootsi Kuningriigi vaheline keskkonnavalastealase koostöö leping	Stockholm, 30. märts 1992
6. Leping Eesti Vabariigi Valitsuse vahel ühelt poolt ja Taani Valitsuse ja Fääri saarte kohaliku omavalitsuse vahel teiselt poolt Eesti - Fääri kahepoolsete kalandusalaste suhete kohta	Kopenhaagen, 1. mai 1992
7. Eesti Vabariigi keskkonnaministeeriumi ja Saksamaa Liitvabariigi keskkonna-, loodus-kaitse ja reaktorihutuse ministeeriumi vaheline keskkonnavalastealase koostöö leping	Düsseldorf, 25. mai 1992
8. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Ameerika Ühendriikide Valitsuse vaheline leping kalanduse kohta Ameerika Ühendriikide vetes	Washington, 1. juuni 1992
9. Eesti Vabariigi ja Euroopa Ühenduse vaheline kalanduskokkulepe	Tallinn, 17. juuli 1992
10. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Kanada Valitsuse vaheline vastastikuse mõistmise memorandum vastastikustest kalandusalastest suhetest	Ottawa, 23. september 1992

11. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Rootsi Kuningriigi Valitsuse vaheline kalanduskokkulepe	Tallinn, 24. veebruar 1993
12. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Soome Vabariigi Valitsuse vaheline õhukaitsealase koostöö leping	Tallinn, 2. juuli 1993
13. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Soome Vabariigi Valitsuse vaheline veekaitsealase koostöö leping	Tallinn, 2. juuli 1993
14. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Soome Vabariigi Valitsuse vaheline leping merekeskkonna reostuskahjustuste kõrvaldamise alasest koostööst	Helsinki, 8. detsember 1993
15. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Soome Vabariigi Valitsuse vaheline kalandusalane kokkulepe	Tallinn, 21. jaanuar 1994
16. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Läti Vabariigi Valitsuse vaheline keskkonnakaitsealase koostöö kokkulepe	Riia, 18. veebruar 1994
17. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Vene Föderatsiooni Valitsuse vaheline Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järve kalavarude säilitamise ja kasutamise alase koostöö kokkulepe	Moskva, 4. mai 1994
18. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Vene Föderatsiooni Valitsuse vaheline kalandusalane kokkulepe	Moskva, 4. mai 1994
19. Eesti Vabariigi keskkonnaministeeriumi ja Poola Vabariigi keskkonnakaitse, loodusvarade ja metsanduse ministri vaheline keskkonnakaitsealase koostöö kokkulepe	Varssavi, 28. juuni 1995
20. Eesti keskkonnaministeeriumi ja Soome põllumajandus- ja metsandusministeeriumi vaheline kokkulepe Eesti metsasektori arenguprogrammi koordineerimisest	Tallinn, 8. juuli 1995
21. Eesti Vabariigi Valitsuse, Läti Vabariigi Valitsuse ja Leedu Vabariigi Valitsuse vaheline keskkonnakaitsealase koostöö kokkulepe	Tallinn, 21. juuli 1995
22. Eesti keskkonnaministeeriumi ja Taani siseministeeriumi vaheline koostöö ja tehnilise abi kokkulepe tuumaohutuse ja -valmisoleku ning radiatsioonilise kaitse vallas	Tallinn, 3. november 1995
23. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Vene Föderatsiooni Valitsuse vaheline keskkonna-kaitsealase koostöö kokkulepe	Pihkva, 11. jaanuar 1996
24. Eesti Vabariigi keskkonnaministeeriumi ja Leedu Vabariigi keskkonnakaitseministeeriumi vaheline kokkulepe kontrolli üle ohtlike jäätmete liikumisel Eesti ja Leedu vahel	Tallinn, 22. märts 1996
25. Programmkokkulepe Eesti keskkonnaministeeriumi ja Taani ehitusministeeriumi vahel	Tallinn, 6. mai 1996
26. Eesti Vabariigi ja Euroopa Ühenduse vaheline kalandusalaste suhete leping	Brüssel, 19. detsember 1996
27. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Läti Vabariigi Valitsuse vaheline kokkulepe vastastikustest kalandusalastest suhetest	Tallinn, veebruar 1997
28. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Läti Vabariigi Valitsuse vaheline kokkulepe riigipiire ületava keskkonnamõju hindamisest	Pärnu, 14. märts 1997
29. Programmkokkulepe Eesti keskkonnaministeeriumi ja Taani ehitusministeeriumi vahel	Tallinn, 9. mai 1997
30. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Vene Föderatsiooni Valitsuse vaheline	Moskva, 20. august

piiriveekogude kaitse ja säästliku kasutamise alase koostöö kokkulepe	1997
31. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri vaheline kokkulepe kaitseabinõude rakendamise kohta seoses tuumarelvade leviku tõkestamise lepinguga	Viin/Tallinn, 18/24. november 1997
32. Eesti keskkonnaministeeriumi ja Taani siseministeeriumi vaheline koostöö ja tehnilise abi kokkulepe tuumaohutuse, radiatsioonilise kaitse ja -valmisoleku vallas	Tallinn, 14. jaanuar 1998
33. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Rootsi Kuningriigi Valitsuse vaheline kokkulepe koostööst ühisprojektide osas, mis käsitlevad kasvuhoonegaaside emissioonide vähendamist. Nootide vahetus	16. märts 1998/10. juuni 1998
34. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Soome Vabariigi Valitsuse vaheline veekaitsealase koostöö leping	Tallinn, 12. veebruar 1999
35. Eesti Vabariigi Keskkonnaministeeriumi ja Soome Vabariigi Keskkonnaministeeriumi vaheline vastastikuse mõistmise memorandum (Activities Implemented Jointly)	Tallinn, 12. veebruar 1999
36. Eesti Vabariigi Keskkonnaministeeriumi ja Läti Vabariigi Keskkonnakaitse ja Regionaalse Arengu Ministeeriumi vaheline kokkulepe piiriülesest looduse kaitsest	Tallinn, 27. jaanuar 2000
37. Eesti Vabariigi Keskkonnaministeeriumi ja Ungari Vabariigi Keskkonnaministeeriumi vaheline kokkulepe keskkonna ja looduse kaitsest	Szentendre, 19. juuni 2000
38. Euroopa Ühenduse ja Eesti Vabariigi kokkulepe Eesti Vabariigi osalemise kohta Euroopa Keskkonnaagentuuris ning Euroopa keskkonnainfo- ja keskkonnaavaatlusvõrgus	Brüssel, 9. oktoober 2000
39. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Soome Vabariigi Valitsuse vaheline kokkulepe keskkonnamõju hindamisest piiriüleises kontekstis	Helsingi, 21. veebruar 2002
40. Deklaratsioon Eesti Vabariigi keskkonnaministeeriumi ja Mecklenburg-Vorpommerni liidumaa keskkonnaministeeriumi koostööst keskkonna- ja looduskaitse alal	Granitz loss/Binz, 12. märts 2002
41. Soome Vabariigi Keskkonnaministeeriumi ja Eesti Vabariigi Keskkonnaministeeriumi vaheline memorandum toetuse kohta projektile "Jäätmete ja Heitvee Ühendamisprogramm 17 Eesti väikesele kohalikule omavalitsustele".	Tallinn, 12. veebruar 1999
42. Eesti Vabariigi Keskkonnaministeeriumi ja Ukraina Keskkonna- ja Loodusvarade Ministeeriumi vaheline keskkonnakaitse alase koostöö kokkulepe.	Kiiev, 14. oktoober 2002
43. Euroopa Ühenduse ja Eesti Vabariigi vaheline vastastikuse mõistmise memorandum Eesti osaluseks Ühenduse tegevusprogrammis, millega soodustatakse mitteriiklike organisatsioonide tegevust, kelle primaarne tegevus toimub keskkonnakaitstes.	Tallinn, 27. september 2002
44. Kokkuleppe protokoll Eesti Vabariigi ja Läti Vabariigi delegatsioonide vaheliste kalanduse alaste konsultatsioonide tulemustest.	Riia, 1. november 2002
45. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Soome Vabariigi Valitsuse vaheline kokkulepe kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise ühisrakendusprojektide kohta.	Tallinn, 17. detsember 2002

46. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Madalmaade Valitsuse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise alase koostöö vastastikuse mõistmise memorandum vastavalt Kyoto protokollile artiklile 6.	Tallinn, 9. september 2003
47. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Taani Kuningriigi Valitsuse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokollile rakendamisel tehtava koostöö alane vastastikuse mõistmise memorandum.	Tallinn, 25. september 2003
48. Eesti Vabariigi Valitsuse ja Soome Vabariigi Valitsuse Paide Bioenergiaprojekti ühisrakenduse kokkulepe.	Tallinn, 10. oktoober 2003
49. Koostöö leping Eesti Vabariigi Keskkonnaministeeriumi ja Läti Vabariigi Keskkonnaministeeriumi vahel piiriveekogude säästvaks kasutamiseks ja kaitseks.	Palanga, 24. oktoober 2003
50. Koostöö memorandum Eesti, Ühendkuningriigi, Taani, Soome, Itaalia, Hollandi, Norra, Sloveenia, Leedu, Rootsi ja Iirimaa vahel kasvuhoonegaaside heitkoguste registri loomiseks.	Tallinn, 15. november 2004
51. Eesti Vabariigi keskkonnaministri ja Taani Kuningriigi keskkonnaministri Türisalu Tuulepargi projekti ühisrakenduse kokkulepe.	Buenos Aires, 14. detsember 2004

Eesti Vabariigi poolt aastatel 1922-2002 ratifitseeritud ILO konventsioonid

<i>Nr</i>	<i>Pealkiri</i>	<i>Vastu võetud</i>	<i>Ratifitseeritud</i>
K 2	Tööpuudusest	1919	1922
K 5	Minimaalsest vanusest tööstuses töötamisel	1919	1922
K 6	Alaealiste öötööst tööstuses	1919	1922
K 7	Minimaalsest vanusest merel töötamisel	1920	1922
K 8	Laevaõnnetuse korral tööpuuduse eest makstava hüvituse kohta	1920	1923
K 9	Meremeestele töö muretsemise vahetalituse kohta	1921	1923
K 10	Minimaalsest vanusest põllumajanduses töötamisel	1921	1922
K 11	Ühinemise õigusest põllumajanduses	1921	1922
K 12	Õnnetusjuhtumite tagajärgede korvamisest põllumajanduses	1921	1922
K 13	Tinavalge kasutamisest maalritöödel	1921	1922
K 14	Iganädalasest puhkusest tööstuses	1921	1923
K 15	Minimaalsest vanusest töötamisel laevanduses kivisöelaadijana ja kütjana	1921	1922
K 16	Alaealiste meditsiinilisest teenindamisest laevadel	1921	1922
K 19	Võrdsetest õigustest õnnetusjuhtumite tagajärgede hüvitamisel	1925	1930
K 20	Öötööst pagaritööstuses	1925	1929
K 22	Meremeeste töölepingutest	1926	1929
K 23	Meremeeste repatrieerimisest	1926	1929

K 27	Laevadel veetava lasti kaalu kohta	1929	1932
K 29	Sunniviisilise või kohustusliku töö konventsioon	1930	1995
K 41	Naiste öötööst	1934	1935
K 45	Naiste tööjõu kasutamisest allmaatöödel	1925	1937
K 53	Kaubalaevade juhtkonna kvalifikatsioonitunnistusest	1936	1938
K 87	Ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse konventsioon	1948	1993
K 98	Organiseerumisõiguse ja kollektiivse läbirääkimisõiguse kaitse konventsioon	1949	1993
K 100	Mees- ja naistöötajate võrdse tasustamise kohta võrdväärse töö eest	1951	1996
K 105	Sunniviisilise töö kaotamise konventsioon	1957	1995
K 108	Meremeeste riiklike isikut tõendavate dokumentide kohta	1958	1996
K122	Tööhõivepoliitika kohta	1964	2002
K 135	Töötajate esindajatele ettevõttes võimaldatava kaitse ja soodustuste konventsioon	1971	1995
K144	Rahvusvaheliste tööstandardite täitmist edendavate kolmepoolsete konsultatsioonide konventsioon	1976	1993
K 174	Tööstuslike suurõnnetuste ärahoidmise kohta	1993	2000
K 182	Lapsele sobimatu töö ja muu talle sobimatu tegevuse viivitamatu keelustamise konventsioon	1999	2001

Lisa 3: Ohustatud ja kaitsealused liigid Eestis

Eestis on liigikaitse reguleeritud Looduskaitseadusega (saadaval www.riigiteataja.ee). Looduskaitseaduse järgi jagunevad kaitsealused liigid I, II ja III kaitsekategooriasse vastavalt nende ohustatuse staatusele. Kõige ohustatumad ja rangemalt kaitstavad on I kaitsekategooria liigid. Lisaks Looduskaitseadusele reguleerib mõnede liikide kaitset ka spetsiaalselt vastava liigi jaoks koostatud kaitsekorralduskava.

I ja II kaitsekategooria liikide ametlik nimekiri on Vabariigi Valitsuse poolt välja antud määruses „I ja II kaitsekategooriana kaitse alla võetavate liikide loetelu”, mis on saadaval www.riigiteataja.ee.

III kaitsekategooria liikide ametlik nimekiri on keskkonnaministri poolt välja antud määruses „III kaitsekategooria liikide kaitse alla võtmine”, mis on saadaval www.riigiteataja.ee.

Lisa 4: Mõistete sõnastik²

Bioloogiline mitmekesisus (*biological diversity*): Mistahes päritoluga elusorganismide rohkus inter alia maismaa-, mere- jt. veeökosüsteemides ning neid hõlmavates ökoloogilistes kompleksides; see sisaldab ka liigisisest, liikidevahelist ja ökosüsteemidevahelist mitmekesisust. (vaata Bioloogilise mitmekesisuse konventsioon, 1992)

Bioloogilised tõrjevahendid (*biological control agents*): Organismid, mida kasutatakse teiste organismide hävitamiseks või arvukuse sihipäraseks vähendamiseks.

Bioloogilise mitmekesisuse väärtused (*biological diversity values*): bioloogilise mitmekesisuse ja selle komponentide loomuomased, ökoloogilised, geneetilised, sotsiaalsed, majanduslikud, teaduslikud, hariduslikud, kultuurilised, rekreatsioonilised ja esteetilised väärtused. (vaata Bioloogilise mitmekesisuse konventsioon, 1992)

Tarneahel (*chain of custody*): Ahel, mida mööda tooted jõuavad esialgselt asukohast metsas oma lõpptarbijani.

Kemikaalid (*chemicals*): Väetised, insektitsiidid, fungitsiidid ja hormoonid, mida kasutatakse metsamajanduses.

Kriteerium (*criterion*): Vahend (metsamajandamise) printsiibi täitmise hindamiseks.

Tavaõigused (*customary rights*): Õigused, mis tulenevad pikaajalisest harjumuspärasest või kombekohasest tegevusest, mida pidevalt korratakse ning mis seetõttu koos vaikiva nõusolekuga on omandanud geograafilises või sotsioloogilises üksuses seaduse jõu.

Ökosüsteem (*ecosystem*): Funktsionaalne süsteem, milles kõik taimed ja loomad koos keskkonnatingimuste kogumiga moodustavad isereguleeruva areneva terviku

Eriti ohustatud liigid (*endangered species*): Kogu oma levila või sellest suure osa ulatuses hävimisohus olev liik.

Võõrliigid (*exotic species*): Sissetoodud liigid, mis ei ole pärismaised või endeemilised antud piirkonnas.

Metsa terviklikkus (*forest integrity*): Loodusliku metsa liigiline, dünaamiline, funktsionaalne ja struktuuralne koosseis.

Metsamajandamine/metsamajandaja (*forest management/manager*): Isikud, kes on vastutavad metsaressursi ja ettevõtte toimimise eest ja lisaks ka majandamisskeemi ja struktuuri ning planeerimise ja välitööde eest.

Metsamajandamisüksus (MMÜ) [*forest management unit (FMU)*]: Selgelt piiritletud metsaala, kaardistatud piiridega, majandatud eraldiseisva juhtorgani poolt, selgete eesmärkidega, mis on kirjeldatud iseseisvas mitmeaastases majandamiskavas.

Vastustustundlik metsamajandamine (*forest stewardship*): Keskkonna suhtes

---

² Pärineb FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship FSC-STD-0120-0015 (February 2000(draft 2-0) ja FSC glossary of terms, FSC-STD-01-002 (draft 1-0)

vastutustundlik, sotsiaalselt kasutoov ja majanduslikult mõistlik metsamajandamine, mis on kooskõlas FSC printsiipide ja kriteeriumidega metsamajandamiseks.

Geneetiliselt muundatud organismid (*genetically modified organisms*): Bioloogilised organismid, mida on erinevate meetmetega mõjutatud, et esile kutsuda geneetilise struktuuri muudatusi.

Indikaator (*indicator*): Kvantitatiivne või kvalitatiivne muutuja, mida on võimalik mõõta ja kirjeldada ning mis võimaldab hinnata, kas metsamajandamisüksus täidab FSC kriteeriumi nõudeid.

Põlismaad ja –alad (*indigenous lands and territories*): Maad, õhku, vett, merd, merejäääd, taimestikku ja loomastikku ning teisi ressursse hõlmav terviklik keskkond, mida põlisrahvad on traditsiooniliselt omanud või teisiti hõlvanud või kasutanud. (Põlisrahvaste õiguste deklaratsiooni mustand, osa VI) (eng. *Draft Declaration of the Rights of Indigenous Peoples: Part VI*)

Põlisrahvad (*indigenous peoples*): „Nende elanike praegused järeltulijad, kes asustasid antud riigi territooriumit või selle osa ajal, kui teistsuguse kultuurilise või etnilise päritoluga inimesed saabusid teistest maailma osadest antud riigi territooriumile või selle osale, ületades kohalike elanike arvu ja vallutamise, kokkuleppe või muul moel panid nad mittedominantsesse või koloniaalsesse seisu; kes tänapäeval elavad enam kooskõlas neile omapäraste sotsiaalsete, majanduslike ja kultuuriliste tavade ja traditsioonidega kui riigi institutsioonide, mille osaks nad praegu on, ja riigi struktuuriga, mis hõlmab peamiselt muude ülekaalus olevate rahvastikurühmade rahvuslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi iseloomujooni.“ (Kasutatav definitsioon on omaks võetud ÜRO põlisrahvaste töögrupi poolt) (FSC Principles and Criteria, February 2000).

Kõrge kaitseväärtusega metsad (*High Conservation Value Forests*): Kõrge kaitseväärtusega metsad on metsad, millel on vähemalt üks alljärgnevatest tunnustest:

a) metsa-alad, millel on globaalne, regionaalne või rahvuslik tähtsus: elustiku mitmekesisuse väärtuste kontsentreerumine (nt. pärismaisus/endemism, ohustatud liigid, refuugium ehk paguala); ja/või suured maastiku üksused, mis on kaetud metsaga või sisaldavad majandamisüksusi, kus enamiku kui mitte kõigi elujõuliste populatsioonide looduslikult esinevad liigid eksisteerivad looduslike arvukuse ja levila mustrite järgi;

b) metsa-alad, mis on osaks või milles esineb haruldasi, ohustatud või eriti ohustatud ökosüsteeme;

c) metsa-alad, millel on looduses tähtis roll kriitilistes situatsioonides (nt. valgala kaitsmine, erosiooni kontrollimine);

d) metsa-alad, mis on olulised kohalike kogukondade põhivajaduste rahuldamisel (nt. toimetulek, tervis) ja/või on olulised kohalike kogukondade traditsioonilis-kultuurilise identiteedi osana (kohalike kogukondadega koostöös määratletud kultuuriliselt, ökoloogiliselt, majanduslikult või religiooselt tähtsad alad).

Maastik (*landscape*): Interaktiivsetest ökosüsteemidest koosnev geograafiline mosaiik, mis on mõjustatud geoloogiliste, topograafiliste, mullastikuliste, kliimatiliste, biotiliste ja inimtegevusega seotud vastastikuste toimetega antud piirkonnas

Kohalikud seadused (*local laws*): Hõlmab kõiki seaduslikke norme, mille on kehtestanud valitsusorganid, kelle jurisdiktsioon on allpool riiklikku taset, nagu näiteks ametkondlikud,

munitsipaal- ja tavanormid.

Pikaajaline (*long term*): Metsa omaniku või majandaja ajagraafik, mis tuleneb majandamiskavas äratoodud eesmärkidest, raie kiirusest ja kohustusest säilitada püsiv metsasus. Aja pikkus sõltub kontekstist ja ökoloogilistest tingimustest ja sellest kui kaua läheb antud ökosüsteemil aega oma loomuliku struktuuri ja mitmekesisuse taastamiseks peale raiet või häirimist või et saavutada küpsus või esialgsed tingimused.

Pärismaised liigid (*native species*): Liigid, kes on antud piirkonnas pärismaised

Looduslik ringlus (*natural cycles*): Toitainete ja mineraalide ringlus, mis toimub muldade, vee, taimede ja loomade vastastikusel toimel, kes mõjutavad metsa ökoloogilist produktiivsust antud piirkonnas.

Looduslik mets (*natural forest*): Metsaala, kus esinevad mitmed kohalikule ökosüsteemile omased näitajad ja võtmeelemendid nagu keerukus, struktuur ja mitmekesisus, nagu seda on defineerinud FSC poolt heakskiidetud riiklikud ja piirkondlikud metsamajandamise standardid.

Vääris-lehtpuud (*noble hardwoods*): Tamm, pärn, saar ja jalakas

Mittepuidulised metsasaadused (*non-timber forest products*): Kõik muud metsasaadused peale puidu, sealhulgas vaigud ja lehed aga ka teised taimsed ja loomsed saadused

Teised metsatüübid (*other forest types*): Metsad, mis ei vasta istanduste või loodusliku metsa kriteeriumitele ja on täpsemalt defineeritud FSC poolt heakskiidetud riiklikes ja piirkondlikes metsamajandamise standardites.

Istandus (*plantation*): Mets, mis on tekkinud inimtegevuse tagajärjel, milleks on kas istutamine, külvamine või intensiivsed metsakasvatustüübid võttes. Sellistel metsadel ei esine enamikku looduslikele ökosüsteemidele omastest põhilistest kriteeriumitest ja põhielementidest, nagu on defineeritud FSC poolt heakskiidetud riiklikes ja piirkondlikes metsamajandamise standardites.

Ennetav tegevus (*precautionary approach*): Vahend ettevaatusprintsipi rakendamiseks.

Printsiip (*principle*): FSC kontekstis oluline metsamajandamise reegel või element.

Metsakasvatus (*silviculture*): Oskus metsa uuendada ja hooldada, juhtides selle istutamist, liigilist koostist ja kasvu, et parimal viisil täita omaniku seatud eesmärged. See võib, aga ei pruugi, sisaldada puidu tootmist.

SLIMF (väike või madala majandamisintensiivsusega mets) (*small or low intensity managed forest*): Metsamajandamisüksus, mis vastab spetsiifilistele metsa suurust ja/või raie intensiivsust puudutavatele FSC nõuetele ja on seeläbi sertifitseerijate poolt lihtsustatud hindamisprotseduure kasutades hinnatavad. Rakendatavad FSC nõuded on defineeritud dokumendis *FSC-STD-01-003 SLIMF Eligibility Criteria*.

Sidusgrupp (*stakeholder*): Metsamajandamisüksuse (MMÜ) poolt pakutud kaupade või teenuste vastu õiguslikku huvi omavad üksikisikud ja organisatsioonid; ning need, kes on MMÜ

tegevuse, toodete ja teenuste keskkonnamõjudest ja sotsiaalsetest mõjudest huvitatud. Kaasa arvatud: üksikisikud ja organisatsioonid, kes teostavad seadusjärgset keskkonnakontrolli MMÜ üle; kohalikud elanikud; töötajad; investorid ja kindlustajad; kliendid ja tarbijad; keskkonnast huvitatud ning tarbijate grupid ja üldine avalikkus [muudetud kujul *Upton and Bass, 1995* järgi].

Järgnevus (*succession*): Aja jooksul looduslike (mitte inimese põhjustatud) protsesside poolt metsa liigilises koosseisus ja metsakoosluse struktuuris toimunud muutused

Maaomand (*tenure*): Üksikisikute või organisatsioonide poolt aktsepteeritavad ühiskondlikud kokkulepped, mis on tunnustatud seadusnormide või tavadega seoses omandit, valdust, konkreetse maaüksuse kasutamist ja/või sellele ligipääsu või seal asuvate seonduvate ressursside (nagu näiteks üksikud puud, taimeliigid, vesi, mineraalid jne) kasutamist puudutavate õiguste ja kohustuste kogumiga.

Ohustatud liik (*threatened species*): Mistahes liik, mis võib tõenäoliselt muutuda lähitulevikus kogu oma asualal või selle olulises ulatuses eriti ohustatud liigiks.

Kasutusõigused (*use rights*): Metsaressursside kasutusõigused, mis võivad olla määratletud kohalike tavadega, vastastikuste kokkulepetega või ette kirjutatud teiste ligipääsuõigust valdavate isikute poolt. Need õigused võivad piirata konkreetsete ressursside kasutamist kindla tasemeni või konkreetseid raietehnikaid.

Lisa 5: SmartWood'i sertifitseerimisprotsessi kokkuvõte³

Sertifitseerimisprotsess algab taotleja poolse avalduse esitamisega SmartWood'ile. Avalduses määratud sertifitseerimisele kuuluva ala ulatuse ja taotlejaga läbi viidud arutelu põhjal pakub SmartWood välja sertifitseerimise protsessi, mis sisaldab ka põhihindamisele eelnevat eelhindamist või koosneb ainult põhihindamisest. Igale taotlejale määratakse tööhaldur, kes teeb koostöös hindamise juhtaudiitori ja taotlejaga kavandab ja teostab hindamise.

SmartWood'i hindajad on varustatud detailse sertifitseerimise protsessi, k.a. eelhindamise (nii personaalselt kui telefoni teel) juhendiga ning omavad juurdepääsu SmartWood'i metsa hindamise käsiraamatule. Nende juhendite ja käsiraamatu eesmärk on kindlustada järjepideva ja põhjaliku sertifitseerimise protsessi järgimine.

Lisaks metsa hindamise käsiraamatus välja toodud SmartWood'i protseduuride järgimisele on olemas veel kolm teist viisi, millega me tagame sertifitseerimise täpsuse ja erapooletuse:

1. Hindamisprotsessi peavad olema kaasatud isikud, kes on tuttavad hindamisel oleva regiooni ja metsamajandamisettevõtte tüübiga.
2. Meeskonna liikmed peavad olema tuttavad SmartWood'i sertifitseerimise protseduuridega. Igale SmartWood'i sertifitseerimise hindamisele on määratud juhtaudiitor, kes peab olema läbinud ametliku SmartWood'i hindaja koolituse või olema eelnevalt osalenud teistel SmartWood'i metsamajandamise hindamistel või audititel.
3. Hindamisel peab kasutama piirkonna-spetsiifilisi standardeid (s.t. akrediteeritud FSC standard või „piirkonnastatud“ SmartWood'i üldisel standardil põhinev SmartWood'i ajutine standard).

Meeskonna valik ja planeerimine – SmartWood valib kvalifitseeritud juhtaudiitori ja teised hindamisel osalevad meeskonna liikmed. Juhtaudiitori esmane ülesanne on tagada, et kõik meeskonna liikmed mõistavad hindamisprotsessi ulatust ja eesmärki. Erinevate standardi osade (s.t. kindlad kriteeriumid ja indikaatorid) hindamise vastutus on antud erinevatele meeskonna liikmetele, olenevalt nende spetsiifilistest koolitustest ja kogemustest. Iga meeskonna liige võib anda oma panuse ükskõik millise printsiibi hindamisse, kuid peamine vastutus on koguda infot, analüüsida ja kirjeldada määratud kriteeriumeid ja indikaatoreid.

Huvirühmade teavitamine: Elseisvast hindamisest teavitab SmartWood huvirühmi vähemalt 30 päeva enne hindamist ning palub nende tähelepanekuid ja kommentaare seoses ettevõtte vastavusega sertifitseerimisstandardile.

Välitööd ja andmete kogumine – Standardile vastavuse hindamine põhineb metsamajandamisettevõtte juhtimise dokumentatsiooni läbivaatamisel, töötajate ja huvirühmade intervjuudel ning välivaatlustel ja –mõõtmistel kogutud andmetel. Meeskond korraldab hindamise ulatuse, protseduuride ja standardite ülekordamiseks avakoosoleku, kus osalevad ka MMO töötajad. Dokumentide läbivaatus ja intervjuud töötajatega algavad kohe. Seejärel liigub hindamisprotsess kiiresti välitööde etappi. Inspekteeritavate kohtade valik toimub taotleja metsamajandamisettevõtte metsavalduste ja majandamistegevuste kompleksel analüüsil, huvi- ja mõjutatud osapoolte arutelu ja kriitiliste või väljakutset pakkuvate asukohtade määratlemisel. Asukoha külastused hõlmavad nii metsa, töötlemisrajatise kui ka ümbritsevat kogukonda.

---

³ Täpsema informatsiooni saamiseks kontakteeruge meie peakontori või piirkonna kontoriga www.smartwood.org.

Külastustel tähtsustatakse kõiki majandamistegevuse tüüpe ja etappe ning erinevaid bioloogilisi ja füüsilisi tingimusi.

Meeskonna liikmed kohtuvad iseseisvalt huvirühmadega. Kõigil hindamistel palutakse ja arvestatakse otseselt mõjutatud ja/või teadlike huvirühmade, k.a kohalikud kogukonnad, naaberomanike, kohalike metsatöötajate, keskkonnaorganisatsioonide, valitsusasutuste ja teadusuuringute, panusega. Konsultatsioonide käigus hindamismeeskonna liikmed selgitavad hindamise protsessi, küsivad arvamust ja koguvad muljeid hinnatava ettevõtte välitegevuste kohta.

Andmete analüüs ja otsuse tegemine – Hindamise ajal kohtub meeskond iseseisvalt, et arutada informatsiooni kogumise progressi ja esialgseid tähelepanekuid. Hindamismeeskond töötab järjepideval viisil informatsiooni ja kogutud tõendite analüüsimisel, et hinnata vastavust ja jõuda tähelepanekute alusel kokkuleppele taotleja sertifitseerimise osas.

Hindamismeeskond hindab MMO tegevust standardi indikaatorite tasandil. Kõik mittevastavused klassifitseeritakse kas väiksemateks või suuremateks. Mittevastavust loetakse suuremaks, kui see põhjustab põhimõttelise läbikukkumise standardi kriteeriumi eesmärgi saavutamisel. Mittevastavust loetakse väiksemaks, kui mõjud on piiratud ulatusega, kasutusele on võetud kohene parandusmeede vältimaks selle kordumist ja see ei põhjusta standardi kriteeriumi saavutamisel põhimõttelist läbikukkumist. Iga määratud mittevastavuse kohta töötab hindamismeeskond välja parandustegevuse, mis klassifitseeritakse järgnevalt:

- **Suurem parandusnõue (CAR)** on täiustus, mis adresseerib suurema mittevastavuse, mille taotleja MMO peab rakendama enne SmartWood'i sertifikaadi saamist;
- **Parandusnõue (CAR)** on täiustus, mis adresseerib väiksema mittevastavuse, mille taotleja MMO peab rakendama kindlaks tähtajaks (s.t lühiajaline – tavaliselt aasta jooksul) viieaastase sertifikaadi perioodi jooksul (mis on standardne FSC sertifitseerimise lepingu periood); ja
- **Soovitus** on väga väike probleem või mittevastavuseni viia võiva probleemi varajane etapp, mis iseenesest ei põhjusta mittevastavust, kuid mis audiitori arvates võib tulevikus viia mittevastavuseni kui klient sellega ei tegele. Soovitus võib olla kindla probleemi hoiatussignaal, mis adresseerimata võib viia mittevastavuseni tulevikus.

Aruande lühikokkuvõte – metsa hindamise järel koostab meeskond sertifitseerimishindamise aruande. Aruanne järgib standardset formaati ja hõlmab toimimise detailseid tähelepanekuid ning esitab eeltingimused, CAR'id ja soovitused.

Hindamisaruande läbivaatamine taotleja ja sõltumatu läbivaataja poolt ning SmartWood aruande läbivaatus – taotleja, vähemalt üks sõltumatu läbivaataja ja SmartWood'i piirkondlikud töötajad vaatavad üle iga sertifitseerimise hindamisaruande.

Sertifitseerimisotsus – Kui kõik ülal nimetatud etapid on täidetud, koordineerib SmartWood'i peakorter sertifitseerimisotsuse protsessi. Kui sertifitseerimisotsus on sertifitseerimine heaks kiita, vormistatakse viieaastane sertifitseerimisleping, mis nõuab igaaastaste kohapealsete auditite läbi viimist. Kui sertifitseerimist ei kinnitata heaks, peab sertifitseerimisotsus sätestama vajalikud tegevused tulevikus sertifikaadi saamiseks.